

Latwefchu Amis.

57. gadagabjums.

Nr. 17.

Dreſchdeenâ, 26. April (8. Mai).

1878.

Redakteera adreſe: Paſtor Safranowicz, Dutteringen pr. Frauenburg, Kurland. — Ekſpedizija Beſthorn L. Meyher) grahamu-bokhê Zelgawâ.

Nahditajs: Gaidam un gaidam uſ meeru. Wiſjaunafahs ſinas. Daſhabas ſinas. Riġga ir muſikaliga piſhehta. Watara blaſhina. Atſhida. Studinaſhanas.

Gaidam un gaidam uſ meeru.

Wahſjeme jau aiſwina nedeku bij tiſſlab Englanti ka ari Kreewiju uſ tam peedabujufi, ka abas eefkata par wajadſigu lectu, wiſpirmſ ſawus karafpehkuſ, kaſ tagad ſtahw par daudſ turwu weeni pret ohreem, daudſmaſ attahlinahſ; tiſ tad, kad ta fakohſt pulwera muſas pret dſiſtſtelem buhtu nodrohſchinatas, tiſ tad waretu meera noſheſt un kongreſi tahlak par tahm ſtarvibas leetahm runahſ. Bet kaut nu gan Englante un Kreewija abas iſſajija, ka grib katra ſawu ſpehku atwiltt atpakal, Englante ſawus kugus iſ Marmora jubras un Kreewija ſawus karapulkus no Konſtantinopeles aptuweenes, tad tomehr ar to wehl ta leeta nehija jau iſdarita. Nu ſahſta jautahſt, zil tahlu tad lai katra walſis lahſjahs atpakal? Kad Englante ſawus kugus atwiltt uſ Beſſika lihzi un Kreewi atlahſjahs lihzi Adrianopelei, waj tas buhs weenads tahlums, ta ka kongreſam warbuht niſkſohſt war katra atkal weenada ahtrumâ buht atpakal pee Konſtantinopeles wahrteem? Tur wajjaga wehl papreekſchu ſmalli iſrehſinaht, zil ahtra laika Englantes kugi war to gabalu nobraukt un zil ahtra laika atkal Kreewu ſpehks war nomafcheereht, lai weens nenoſtreen ohtru. Tahda iſſpreeſchana nemſees wehl ſawu laiku. Bet kad diwi pretineeki ta jau ſahſt ſohſtus ſkaiht, zil weenam ir lihzi ohtram, tad jadohma, ka iſhti teem prahtis nau uſ fadereshanu. Tapehſ tad wehl maſ war preeſatees par wiſu to ſinu, ka abas walſis paſohlahs kongreſa kawektus deldeht. Englante kaſahs un melle arweenu jaunus eemeſlus, kaſ ſkan naidigi pret Kreewija. Tagad ta atkal noprashujufi, waj Kreewija iſhti apſohlahs, wiſus pahrgrohſhjumus Turku dſihw eeflatiht par tahdu lectu, ko newar Kreewi ar Turkeem nelihſt, bet kaſ peeder wiſai Ciropai. Ta atbildu pehſ atbildas ar leelu teepſchanohs praſhdama Englante parahda, ka wina wiſmihtak ſchodeen karu eefahſtu nelâ riht un ja to nedara, tad tas noteek tiſ tamdeht, ka ſargahs, wiſu Ciropu pret ſawi ſazelt, tapehſ wehl lohſhana un glaudahs. Schim brihſcham tad nu runa no tam, ka tiſlihdj abeji karafpehki buhs atwiltuſchees atpakal, tad turehs preekſchlonſerenzi, tur tad norunahs, par ko lai ſpreeſch uſ kongreſi. Bet abi grib ari wehl deht tahs leetas nodrohſchinatees, ka pee atpakal nahſchhanas Turks neſel ſawus kawektus, ka kates war atkal eetapt atpakal tais lehgerds, ko tagad iſmellejuſchees tura.

Ar Auſtriju Kreewija warehs gan iſſihſt.

Ari no Wiſnes nupat wehl rakſtija ta: Englante grib wiſadi karu ar Kreewiju; to apleezina ari tahs no Indijas paſlepeni p. alihgâ ſauktahs regimentes. Wehl gan nau kaulinu beidsamais meteens, wehl war buht, ka tahlakas ſarunas tahs ſazeltahs ſpuras noſtudina, bet wairak ta leeta ſtahw uſ karu nelâ meeru. Englante iſ wehl to lectu wehl, lai dabuhn labi ſabrunotees. tapat wina zere zaur wiſjinaſhanu Kreewiju ſtipri nogurdinahſ, jo wina ſin, zil katra beena ſchaj dahrgi makſa.

— Kreewi redſedami, ka meers wehl nau drohſch, ir gabdajufi, ka wini ſtahw ar drohſchahm lahſjahm wiſa Rumeniâ. Jau runa, ka warbuht buhſchoht ari Bulareſti eekemt, jo ſtahw no turenos tiſ kahdas 18 werſtis. Warbuht peepſpeedihs Rumeniju wehkreiſ uſ weenu nolihſkumu. Pret Sulinas grihwu gulohſt Kreewu laiwas ar afmineem peelahdetas, ka war, ja wajadſigs buhtu, tohs tur gremdeht un zetu aiſſlohdſiht.

Auſtrijas rohſchâs ir ſabeſgufchi daudſ tuhſtoſchi nabagu Laurianu no Boſnijas un Herzegowinas. Auſtrijai tee nu wiſu ſcho laiku ja-ufura, lai nemirſt badu, tagad tapehſ ta eet Sultanam wirſu, lai tas nem ſawus laudis atpakal un baro patſ. Bet ſchis to nemas negrib un atſauzahs uſ tam, ka Boſniâ ta ſahrtiba wehl neſohſt nogrunteta, tapehſ newarohſt jau tagad tur ſalajit atpakal tahdu pulku, kam nau ufura un kaſ weegli atkal ar nemeerneekem ſabeedrotohs. Auſtrijai tahda atbilda war buht ko wehriſ; wina, ja grib, warehs ar karafpehku eewadiht ſweſchneekus atpakal par rohſchchu un weenreih Boſniâ eegahjuſi warehs nemtees eemeſlus un tur palikt, ka pehſak to neſidabuhn wairſ ahra.

Italijas karafpehks lihzi 15. April eſohſt jau pilnigi ſagatawohts. Italiâ tagad wajadſibas brihdi warohſt eekſch 40 deenahm uſrahdiht 900 tuhſt. karawihru, no kureem 650 tuhſt. eſohſt mahſiti karawihri, ar labahm Vetterli-ſintihm apbrunoti.

Wahſjemei ar wiſu to ſameerinaſchhanas darbu maſ eet uſ preekſchu, jo Englante dohma arween uſ jaanneem ſticeem, ka tiſ war atwilttees. Wina arweenu atſauzahs uſ tam, ka Ciropas teefibas ſafarga pret Kreewiju. Bet kaſ tad ir ſchi Ciropa? Waj tad Kreewija un Wahſjeme ari nepeeder pee ſchihſ paſchâs Ciropas? Kaſ tad Englanti ir zehlis par Ciropas weetnezi? Englante wiſadi uſ karu dohmadama ir Franzijâ iluſi kahdus 6 tuhſt. ſtrgu ſapirktees. Tagad bruno atkal kahdus 20 karakugus, ko grib uſ muſſu Baltiſku jubru ſuhtihſt.

Muſhu karafpehks ſtahw wehl turpat Turlds. Weena data ir Rumeniâ ſagahjuſi un gan noprashs, lai Rumeniâ waj nu zeeti noſohlahs eet atkal ar Kreewiju — ja karſch iſzeltohs — jeb wiſus ſawus eerohtſchus pee malas atleekohſt turetees neitrati. Tam karafpehſam, kaſ paſchâs deenwiſchâs ſtahw, ir radees atkal mugurâ karadarbs. Tur aw Zilipopelei pa kalmajem kalafſjuſchees kahdi 15 tuhſt. Turki, armiju, atlikas un ziti, un ir ſahluſchi pret Kreeweem karohſt. Kreeweem bij janem atkal ſintis rohlâ, uſ abahm puſehm eſohſt daſchi ſinti krituſchi; bet wehl nemeerneeki nau iſbeigiti. Kaſ ſin waj tee nau paſlepu no ziturenes (warbuht no Englantes?) uſrihdi. Kreewu leefſtſſ Sultanam to ſnojis un peepraſhjis, lai tuhſdal komiſione no Turkeem un Kreeweem dohdahs turp, dumpineekus nemt ſawalbiba. Sultans ari to apſohliſis, bet wehl ta leeta eet uſ preekſchu.

Konſtantinopelê Sultanam rohdotees ſtipri pretineeki. Turki to newar panekſt, ka Sultans tiſ draudſigi turahs pret Kreewu leefſtſtu un ir pat to lihſſachemis ar wiſeem wina 160 pawadoneem Turku baſniâ pa deewalapoſchhanas ſtundu. Ari uſ leeldeenu ar Sultana ſinu laba teeſa Kreewu ſabatu bij ſanahluſchi Konſtantinopelê kriſtigajâs baſniâs leeldeenu ſwehtihſt. To

wisu Turki wahmet Sultanam un jou runa no tam, ká wimu waretu nomest un wina brahli Refadu zelt weeta. Bet bail aif Kreeweem, kas netahlu no wahrteem stahw.

Serbija ir jau wisus faguhstiohs Turkus atpakal isdewusi.

Austrija wisadi us karu rehtnadama sawus saldatus zaur bildehm mahza ischekir, kahdi Kreewu mundeeri un kahdi Englantes saldatu mundeeri, lai kara snatu weenus no ohtreem ischekir.

Englantes kara dedsiu dsiina stipri tee kauschu pulki, kas pa paschu semi metahs us weenu rohku un kleeds, ka waldischana lai fargahs karu usamit, zaur ko wisa maifes pekna tuhstiofcheem paliktu nedrohfscha. Turklabt wehl tagad kahdi 120 tuhst. fabriku strahdneeki (bohmiwillu wehrtiwás) ir fadewuschees kophá un no darba atstahdami un fadumpejuschees rada leelas jufas, tá ka waldischanai stipri wehl paschu mahjas dshwe jafalohpi, pirms dohma us plazi eet.

Wchterburgá kahds profesors nupat tureja weenu runu par to leetu, ka Kreewija lai brunotu lidotaju-kugus, kas kara-laika war medih Englantes kugus. Winsch rahdija, ka Englantes andele 1876. gada bij no 375 milioni mahrz. it. wehribas par eewestahm prezhem un no 275 milion. m. par iswestahm prezhem. Kad Englante karu fahktu ar Kreewiju, tad wina pee Kreewijas daudi nepaspehle, jo no Kreewijas wina eewed laba gada par 17 mil. m. un iswed turp par 6 mil. m. Kreewija wairaf paspehletu, ja wisa winas juhvas andele tiktu trauzeta. Englantei pawisam buhs pee 30,800 andeles kugu, Kreewijai 3385 kugi. Bet schi Englantes isplarischanahs pa wisahm juhrahm ir ari winas wahjiba, tur winai war ari nahwigi peektuht klah. Kad karu gribeitu west tik ar kara-lugeem, tad sinams Englante spehji noblokeerchi wisus muhsu ohtsus, bet kad Kreewija fapohsch fawakneeku lidotaju-kugus, kas pa simteem isbrauz schurp un turp un drihs schai drihs tai kolonija Englantes andeli fateauze, un pohsta un medi rohka, ko ween dabuhn, tad schahdi paslepeni kugi war Englantei daudi wairaf padarist ne ka leels karaspehfs. Amerika fawa kara ar 500 forjaru-kugeem famedija 2500 Engl. kugus un peespeeda Englanti meeru dereht. Kad Englante gribeitu tahds lidotajus kert un tohs par laupitajem eeklatiht un fohdih, tad tas tai nau brihw, tee tai ir ja-eeestata ka kattr zits karotajs. Un ja wina warasdarbus daritu, tad wina lai ne-ai-mirft, ka Englandeeschi dshwo ari muhsu rohbeschás un stahw muhsu rohkas. Kreewijai wispiems ir janokratahs tahs fenalahs puslihdfigahs apfohlschanahs deht tureschanahs us uhdeneem, lai nemahs pilnam swabadu rohku un tad redsehm, zil ilgi Englante to pohstu iszeestu, kahdu Kreewu lidotaji tai spehji padarist.

Par muhsu karaspehfska dshwi runadama Kreewu „Golos“ awise peemin tahs leelas nelahribas, kahdas us kara-lauku wastehm beechi ween notikuschas. Sistowas paste ilgu laiku nemas ne-peekehmuji naudas suhtijumus us Kreewusemi; tá daudi maifes-rehmu nespehjoht faweejem ne fawu ustura grafi atfuhtht. Nisliwinatus kuwertus, kur nauda bijust eelscha, atraduschi us ne-ispohstanu wihji istulshotus. Pasta suhtijumi tohpohst par daudi aisslaweti. Bulgarija tikai Nowember mehnesi tahs naudas-grahmatas isdalitas, kas jau Juni mehnesi bij pee rohbeschás Ungeni; nu tomeht Ungeni no Sistowas ir tik 1 deenas zeksch. Ka nu lai gan eet dskaká Bulgarija? Daudi grahmatas pawisam pasudu-schás. Zil dafsch mehneschus bes lahdam sinahm buhdams flaittija jau fawejus pee aismigufcheem un muhsu karabrahki nedabuja nelahdas sinas no mihtem mahjineekem. Simniza un Sistowá palika wisj gulam; tapehz ari muhseji nedabuja ne rudeni ne semá altohs apgehrbus. Tur buhs gan dedsi jagahda, ka zitada kahribá schini leeta tur tohp eewesta; jo kad muhsu karaspehklam wehl tur buhtu jawaleek un kad ari isdohthos meeru fadereht, 50 tuhst. paliks wisadi Bulgarija, tad ta pasta leeta newar tá palikt ka libds schim. Waretum te wehl ari is daudi muhsu draudsehm behdigus peedsihwojumus usshmeht, ka gahjis ar suhtijumeem un zil grahtu tee fawu mehrki fawneedi. No D. wagasta kahds tehws suhtija fawam deklam, kas ap Ptemuu stahweja jau ap Wahrtineem gan grahmatas, gan naudu, gan dreh-

bes gabalus, bet dehs rakstija un rakstija un beidsiht apfusa rakstoh, ka it neho wehl nau no mahju pufes dabujis. Wisgahja daudi mehneschi un it nelahda fina wairs nenahza. Bezaki jau dohmaja dehsu sen isweschumá apgulufschu. Te draudles mahjitajs rakstija weenu un ohtru grahmatu pee regimentes komandera un melleja pafat, waj tas un tas saldats ir dshwos waj ne un ka ar teem suhtijumeem bijis. Te nu atnahl grahmata no depla, ka winsch nu tik to paschu deen, 26. Merzá, ir dabujis fawá rohka to suhtijumu no Wahrtinu laika. Tagad tas stahw pee Konstantinopeles un wina grahmata schurp atnahkusi 12 deenas.

Usshmejan te to karawihu wahrdu is Kurfemes, ko Neuland mahjitajs, ka „Latw. t. b.“ raksta, karala saretes atradis. Rischinewa bij Sander Sweineek (no Kalna-muisch.), Juris Kahrflin (Behrsteles), Matih Dobrik (Leel-Geras), Andrei Dshol (Stolpes), Ans Kraftenberg (Geres), Zahn Peetin (Platones), Kahl Turgonoweki (Kuldigas), Didrik Bilberg (Dondangas), Zahn Wanag (Nihzes), Zahn Leepa (Kahzeem), Jur Kaktin (Wal-dohnes), Zahn Lauris (Wisttu m.), Zeklab Blumberg (Zeemalbes), Frix Lagdin (Wahres m.), Ulrik Uhrman (Pohpes), Matih Meier (Grentschu m.), Wahrtin Melgad (Saldus), Krich Fridrichson (Remtes), Krichjahn Uberman (Kalna m.), Krich Pechterfon (Wleenes), Wahrtin Janson (Granteles), Niklas Leenat (Nisupes). — Simniza atradahs: Peter Sible (no Leel-Nuzes), Zahn Tabris (Bauskas pilis m.) Zahn Leepin (Wahnes), Jur Weis (Lafschu m.), Peter Rawensch (Kohku m.), Jur Taurin (Leel-Salwes), Zeklab Sarkan (Preekules), Jur Wischla (Nuzawas), Zeklab Pohjineel (Nihzes), Zahn Blumberg (Padures), Mikel Ghwel (Nisupes pilis), Wilis Behrtin, Zeklab Steinberg un Matih Preedneel (Nisupes), Samuel Pehrkon (Dohbeles), Johan Pichel (Zelgawas), Georg Zelgenhauer (Kuldigas), Wilhelm Lotewski (Piltenes). — Bukaresta: Andrei Strautin no Baldohnes. Neuland mahjitajs apfohlijis arweenu ari us preekschu usshmeht tohs Latweeschu brah-lus, ko tur atradihs, lai mahjineeki dabutu snah, kur wimu mihtee.

Weens Wchterburgas bankeeris bij nesen us Rumeniju un tahm zitahm kara pusehm agentus aissuhtijis ar selta dukateem, lai pret teem eemaina Kreewu papihra naudu; tá winsch tur kahdas 100 tuhst. rubl. fanehmis, fairu papihra rubli par 50 kop.; par wusimperiali dabujis no wirtsneekem libds 15 rubl. papihra nauda. Bankeeris zaur to labu pekna dsiina. S.

Wisjannafahs sinas.

No Wchterburgas. Ubi karawadui leelstus Nikolais un leelstus Mikails ir ar „generalseldmarschal“ wahrdu pagohdinati. Leelstus Nikolais ir deht newefelibas us fawu wehleschanohs no wirokomandera amata atlaists; par karalauku armijas wirokomandera ir eezelts generaladjutantis Todlebens, wina rohkas ir wisas tahs angstahs teesibas nodohthas, kahdas karawadoneem karalauka peekriht; par wina generalschtaba galwu ir Nepofoitschizka weeta eezelts firts Imeretinski.

Englante wehl arweenu turahs prestim meera nogrunteschanai. Sawus karakugus ta leedsahs fault nohstat, atfauhdamees drihs us scho, drihs us to. Kreewija ir gatawa, wehl tahlal tahs farunas west deht islihschanas meera, kad Englante atlahpjahs no fawas pahrlapnahs peeprafichanas, lai Kreewija wisu fawu Turku meera kontrakti leet wehl reif apalksch zitu spreeduma. Sarunas tohp, ja ari neapturetas, tad tomeht fawetas ari zaur to, ka firts Bismarks un ari firts Gortschakows wehl gul flimi. Wehl zere us meeru, bet Deewstin.

Vai Englante nedohma wis, ka tik weegli buhtu, us Baltijas juhru atbraukt. Ja Dahnu un Smedru seme, ka gaidams, is-falahs par neitralahm, tad winas war peeprafisht, lai wimu uhdenu ar karakugeem netrauze. Un ja Englante ar maru lausch schahdas teesibas, tad Wahzeme, kam ari daliba par schem pascheem uhdeneem, ari runahs libds. Englante wisadi grib zela aissah, lai Kreewi nedabuhn gabalus no Turku seme atkemit;

ja negrib, tad lai ismaksā no savaš tules tohs tuhštotoš milionus rubl. un Kreewija ne mas nekahroš pehz Turku semes.

Konstantinopelē šchim břihscham atkal pee Sultana apeeschanas Kreewi ir pahrspehjuschi Englandes kungus. Osman Pascha turahs tā pa wıdem. Nupat wırsch sazija: „Kā gohda laudis sinamē mehš sawu lıhsumu ar Kreewiju turesim, bet saprohtamē mehš ne pırsitu nekustınasim, kad bej mums ziti kahdi Stefanas derıbu saplohfa.“ Naksā, ka Kreewi stahwoht gatawi, us pirmo sımı tuhdał Konstantinopeli un Buzılderu nemt sawā rohla, 1 kahjıneeku dıwıssja un 3 jahjeju regimentes stahw pee Rodostas un rıhla ul Galıpoles pusi. Kreewi walte Konst. leelo tohri, kur gul 152 Krupa leele gabalı, kas war buht lohti derıgi. Kās sım, wıf Kreewi jau dırsı neapzeetınahs Sultanu deht drohshıbas, sazısım deht wıwa pascha drohshıbas, ka zıts tam ko kaunu lai nepadara. S.

No **Wıhnes** sım, ka stary Pehterburgu un Londoni atkal no jauna sarunas uskemas par kongresi un to no Kreeweem Turzija eeturamu lıhıuju, par kuru nedrıhtı pahreet. Kreewija zıf ween waredama peelaıschotees lai meeru usturetu. Us wırsıwadana generata Todlebena zeetaku peepırsıschanu, lai noslehtu meera kontraktı peepılda, Turki sohloht sawus karapulkus dırsımā Schumlas, Warnas un Batuma atwıllt atpakal. Turku dumpıs Trahzija aug wehl ıfdeenas un nau lıhds sımı wehl ıdewees wıaw ar labu apspeest. Dumpıneeku slalts sneedsıht lıhds 40,000 un pastahw ıf ıfllıhdıschem Turku saldateem, wıswırak no Suleimana tohra un ıf Pomakas kalna laudım. — Odesā 19. April atbrauzā generalseldmaršals leelstırsı Nikolai Nikolajewısch, kas ar generateem Nepokoıtschızı un Skobelewu I. dohdahs us Pehterburgu, kur wınus 22. April sagadıja. Odeseschi leelstırsı fanehma ar leelahm gohdu parahdıschanahm. Us Odesı ari atbrauzā Pınu gwardıjas stırelneeku batalıons un Podolıjas kahjıneeku pulks. **Londonē.** Kehınıene fanehmısi lıhgschanas rakstu ar 17000 paraksteem, stary sचेem herzogi, augrı basnızas kungi, runaskungi u. z. w., kas kehınıeni gauschi lıhds, lai jele zıf ween waredama par to gahda, ka meers netohp trauzehts.

R. S—3

Daschadas sıwas.

No eelshısemehm.

See **Zelgawas** no Mıfas upes malkas pımahs plohtıs fanahza 5. April. Schogad plohtıs reısā nau nahkschas, jo tahs beıdsamahs 3 plohtıs, kas wehl pakal nahza, atnahza tıf pahris deenu wehłaku. Schogad schıhs malkas us pusi masal atnahksıf nekā pehrı, tıf buhs kahdas 120 asıs pawısam, wehl kahds duzıtıs baıku plohtınu ari kłahı. Plohtıstajı paschu pagasta malkas-ıswılzejeem dewa 1 rubli par deenu un sinamē sweshajeeem tıf 90 kap. Wılzejeem schopawasār ta ıswıltschana ıf gan fıhrata pee ta auktā uhdenā un wehl ta lohti auktā wehja. Us Turgeem gaidam krohna deputata malku pa Keelupi atnahkam, jau ıf puszetā; ragatu jau fataisija, kur strahdıneeki pelnıja sawus 60 kap. par deenu.

Darbi nu jau ari pa malu malahm fıhksıschees: gan buhwe ehkas, gan namus, — Keelupes plohtıa tıltam dsen pahlus; dahrsıneeki leel jau rakı, art, greest un puzeht; zeereschanas-dahrsıem atkal slaulka un tıhri gangus un ar grantı aplaisa. Mehđema zeereschanas-dahrsā seemā saldati munstureja, jo scha wasaras trakteeıs par kasarmi bıj no-ıhrehts un eerıktehts; ari Zehra dahrsā wasaras trakteeıs ıf saldateem ııhırehts, jo sapeeru saldatu parahda-platscha kasarma ıf pilna ar Turku saldateem. Kā padrıdams, Zehra dahrsā wasaras trakteeı ıf nopırzıs weens barons von Necke k. fewım par mahju. Mehđema dahrsā wasaras trakteeıs nahks walā, kad pahrejee sal-

dati Maijā aısees us wasaras lehgera dshıwıti. — Drıfınas tıltıs netıf ween muhra pıstıarus dabıhs, bet ari patıs tıltıs nahks no dselıs.

A. S—n.

No **Jaan-Swirłaukas** pıses. Swehtdeen, 12. Merz f. g., noswehtıja kahds schahs pıses nabaga Schıhdınsch S. krohgā ar sawu fıreli tahs wısu lepınahs un gohdıgakahs kahsas — fırsıtı lauschu wıdā. Pee kahsahm wırak tā 300 zilweki, gan kalpi, fıaimneeki un pat ari daschi kungi, nehımschi dalıbu. Bet tā tad tas nahzees, ka tıf dauds kahsıneeku sımı nabaga Schıhdınam bıjis? Tē ja-atbild, ka jau no seemas-swehtkeem kahds nabaga prezes Schıhdınsch aplahrt stıagadams pa muıschahm un mahjahm ılgıjees pehz dahwanu pasıneegschanas „brıhtes puhram“ un daudsi no labprahıgeem kungeem Schıhdınu wıswıfadi bagatıgi apschıfıkojuschi; gan ar kaujameem lohpeem, gan ar nauđu. J. G. un K. muıschu zeen. baronu kgi ween dahwınajuschi katıs lıhds pahri desımit rbl. un wehl wırak preeschi kahsu puhra. Ari schahs muıschas arendators, G. kungs, dewıs lohti dauds dahwanas preeschi kahsahm, tā ka Schıhdınsch nu schahs wısus labprahıgıus apdahwınatajus nebıjis ari aısmırsıs kahsas aızınahı, — tad ari sagahjıs lauschu baru bareem un bıjis brahta meıtai kuple, bagatu „puhru“ falasjıs. Salaulaschana notıfıfı, tā jau tas pee Schıhdeem mehds buht, dabas basnızā apaschi debes us kruıta zeta. Wıfs kahsu gohds tızıs krohgā turehts, kur ari weeseem un kahsıneekem bıjis ruhıes deenasgan sa-ıet. Ari „bahrsđaino“ bıjis mılsıms, tā ka daschi baidıjuschees, ka ne-ıfzelotees stary puıfcheem plıhıtschahahs, bet pratuschi gan meerıgi ıfıturetees — laudamı Schıhdıneem tanı deenā wısu watu. No fıaimneekem dsırdams, ka zıts dabıjıs kreetıni ar „Schıhdıneehm“ pee musıkas ıfırsıfotees.

Labi buhtu, kad zeen. dahwanu deweji ari muhsu paschu bahru-behıneem, ar tahdu pat labpatıfıschanu dahwanas pasıneegtu „kahsu puhram.“

—lulis.

No **Baldones.** Mıms jasıno par behdıgu notıfımu: 4. April pee mıms atstıwneeka Leıta fıewa ıf no rıhta ap pulkst. 1/28. sawā gubeni zaur paschıfıepławıbu nahwı meklejusı un atradıfı, ar kahdu johıtu uslahıdamees. — Kapehz to darıjusı, nau sinamē, wıswırak, kad apzere, ka ıf laımıgā laulıbā ar sawu wıhru dshıwojusı. — Aıraıknıs ar asarahm sawu tıf behdıgā nahwe aısgahjuschu laulatu draudıeni noschelo. Nedılu agratı muhs zıts schausmıgs notıfıms ıfbeedeja. Pahı Zbenetes Wılschkerıtu uhdens sudmalu dambi fıhıperu plohtıus laıschıht ıf zaur leelu fıraumi weens Gezawas pagasta lohzeklıs, Stransı, no plohtıa norauts un pee wıseem glahıfchanas puhlıneem Mıfas upes auktıds wıknıds nahwı atradııs; atrakıne un bahrınsch apraud laulatu draugu un tehwu. — Lai gan pehz lıhka meklehts, tomehr nau laımejees to atrast. J. K.

No **Preekules** pıses, 15. April. Deews muhs ar lohti jauku pawasaru ıf apdahwınajıs. Agrahs pawasara pukıtes jau wıfur reds fıeedam, seemas-schja lohti labı ıfımitıfı, rudıfı jau labı us augschu steepjahs — fals bıja pagahjuschā seemā tıfıfı kahdas jıllas semē lıhds — tıfıfı pehđejās naktıs naksalıuas pımpurıschu atrakıfıschanohs aıflawe. Kad naktısalınas mıtejahs, un Deews mıms labu leetu dohd, tad warım zereht sagadıht 1872. g. agrımu, kurā muhsu fıaimıni Dısch-Gramsđe jau 23. Jımi rudıus plahwa. — Ar wefelıbu mıms schogad pee behıneem ne wıfıfı lahga eet, jo scharłaks

un mafalas daschu upuri jau nehnuſchi. — **Treknds**, 5. April Meiru muſſchinas ehrbergis un laidars (apafſch weena jumta) ar uguni aigahjuſchi; uguns, kà dſirdam, efoht no ſkurſtena zehlees. Sadequſchi efoht, kà mums tohp ſinohts, kahdas 20 gohwis, 4 ſirgi, wiſi jehri, leels pulks eh dama. — dauds lohpi efoht apdequſchi gan iſglahbti, bet bijis wehlaſ tohs janonahwe. Ari diwi zilweki, puſſis un meita, efoht ſtipri ſadequſchi. Lai Deews apbehdinatohs atkal ſchehligi ceprczina. s.—

Kreewu-Turku karſch ir beidſees, mums par uſwahreſchenu un Turkam par nihſchenu. Sen gaidihts meers tagad katru ceprczina, kà ſpohſcha ſaulite pehz ſmagas wehtras, kas muhſu tehnu-ſemi tagad no pateizibas apſtaro par to miheſtibas upuru meſchenu ſchini gruhdà un ſwehtà karà, kur tuhſtoſchi no wehr-dſibas kehdehm atſwabinati un no Turku breeſmu liktena iſglahbti. Schis meers — ir ſwehts meers, kas muhſu brah-keem un draugeem, kuri kara-laukà zihnijuſchees, to ſaldu apſina atneſs, ka winu aſinis nau par welti tezejufſchas un winu zihnini nau beſ augleem palikuſchi. Daudſi gan no muhſu tautas-dehſeem duſs tablà Turku ſmiltenè, kur ne tehws nedſ mahte nedſ laulahts draugs war winu kaulus atrafſt — nedſ winu kapa weetiun uſeet un tur kahdu pukiti uſſprauſt. — tikai daſcha aſarina no miheem palikuſcheem daschu welti mahjäs gaidam pahrnahfoht — ſlaka garà winu kapa weetu ſweſchumà.

9. Merz f. g. ſagaidijahm ari Jaun-Swirlaukà daschus no ſawas puſes karawihreem no kara-lauka pahrnahkam. Bet — tatschu neſagaidijahm wiſi ſpirgtus un weſelus, kà tohs uſ kara-lauku pawadijahm, bet ar bruhzehm, kas leezina, ka tee wahronigi zihnijuſchees; tagad iſ ſarkana „Sark. kruſta“ laſaretehm pahrlaiſti uſ iſweſelofſchanohs. Preeſch bij redſeht, ar kahdu ſirds aigrahbdamu apſweizinaſchenu wini tika ſagaiditi un no mihehm iſhteneeku rohkahm aplampti. Zil preezigi wini jutahs, ka Deews wineem lizis no eenaidneeku nahwigahm lohdehm iſſargatees un reis atkal ſawu miſlu dſimteni, kur jaunibas deenas uſauguſchi, atkal dabuht redſeht un ar miheem ſatiktrees. Daschi no wineem ar lohiti gruhtheem eewainojumeem peemekteti un dasch wehl wiſai ſahpigas gruhtibas zeeſch, bet tomehr radu un draugu widù buhdami nemas neleekahs par ſawahm ſahpehm noſtummuſchi, bet ir itin preezigi; jadohma, ka winu ſahpes dſimtenè dauds klufakas nekà ſweſchumà. Daschi no wineem, kuri daudſi maſ ſpirgtaki — taiſahs atkal ar labpatikſchenu dohtees deeneſtà.

Schehulis.

No **Zerkſtes**. Lai nakti uſ 17. Merz nodega Zerkſtes muſſchas rijas ar labu teefu iſkultas labibas un kulamo maſchini ko ar ſirgeem dſina, un wehl dauds zitahm ſaimneeziabas leetahm. Uguns ſahluſees nakti, pulkſten 11. Ghta gan bijuſi maſu leetu apdrohſchinata, bet wiſas zitas leetas, kas tur eekſchà, nau bijuſchas apdrohſchinatas. M—l.

No **Kalkunes** mums rakſta: Kaut gan iſgahjuſchà ſeemà ſchai puſè nebija pahreeku dauds ſneega, tatschu Daugawà til leels uhdens fazehlahs pahrepludinadams plawas un laukus, kahds 15 gadu atpakal ne-efoht bijis. Ta waſaras laikà puſwerſti plata upe bij palikuſi weetahm par 4—5 werſtes platu ſtraumi. 23. Merz uhdens par kraſteem ſahka pahri eet; lihds 30. Merz jau til leels bij fazehlees, ka Leepajas dſelzela 7ta werſti no uhdens bij apklahta un maſchine Snas deenas newa-

reja ſawu eerafſtu zetu ſtaigaht; bet paſaſchirus ar laiwahm wajadſeja par uhdeni pahrzelt, kur ohtra duhmu-mahte tohs uſ tahlak brautſchenu ſagaidija. Lai gan Daugawas pahrepluhſchana padara apſmeltas plawas un laukus jo augligakus, tad noteek zaur to ari dauds ſkahdes un juſſchanas. No ſeemas-ſehjuſeem Daugawneekeem ir maſa zeriba ko plaut dabuht. Tapat dauds ſintas aſis malkas, dauds dehtu un bakku pee Dinaburgas no kraſteem no ta negaidita leela uhdens prohjam aſtrauts. Leelakai dafai Griwas eedſihwotajeem bij no ſaweem dſihwoſkeem ja-iſeet — jo uhdens zehlahs augſtaki par lohgeem — kuru aſlikuſchahs mantas ſagli naktis ar laiwahm raudſija prohjam weſt. Dauds ehlahm no ſtraumes fundamentes iſſkalotas un no ſawahm weetahm nogahſtas. Behdigi iſſkati-jahs, ka tas beeschi apdſihwohts apgabals un meeſtiufſch, kur preeſch pahri deenahm eelas no gahjeem un brauzejeem mudſcheja, bij palizis par ſtrauju uhdens tuſneſi, kur klufums til no laiwu irflu grabefchanas un uhdens ſchahſchchanas tapa trauzehts. Uſ leeldeenu ſahka laudis atkal pa ſaufumu ſtaigaht. Zeki ir dikti ſaploſhiti. Ch. K.

Starp Leepaju un Mehmeli no 17. April ſahfoht eet 2 reifes par nedeku dilſchankſ. Katru pirmdeen un zetordeen, p. 7. no rihta, iſbrauz tiklab no Leepajas kà Mehmeles; dilſchankam ir apſegti rati un 14 ſtundäs tas ſawu zetu nobrauz par 3 lihds 5 rubli.

Preeſch **Leepajas** ohſta darbeem ir no miniſterijas eezelti ihpaſchi pahrluhki. Inſpektors dabuhs 4000 rbl. lohnes, wina palihgs 2000 rbl.

No **Rihgas**. 4. April ſchahs waſaras pirmee pehrkona mahkuli no waſareem nahbdami, puſdikti duzinadami un lehni lihnadami, Rihgu apmekleja. Laudis preezajahs til agri pirmo pehrkoni ſagaidijuſchi. Lauzeneeki teiza: „Kad pirmais pehrkons nahk no waſareem, tad audſeligs gads;“ pilſehtneeki teiza: „Kad pirmais pehrkons nahk no waſareem, tad laba andele.“ n.

Rihgà pee ta ſleplawa Jakobſona ſakerſchanas, kà ſinojahm, weens Frauenſtein l. tika zaur ſchahweenu eewainohs. Tagad dſirdam, ka wiſch ir iſdſeedehts. Lohde gan palikuſi eekſchà, bet efoht kà eekapſelejuſees, ka weſelibu netrauze.

Zehſis no Turkeem kahdi 40 ir ſlimi ar niſno karſoni, un tiſfus ſehrga ſahk ari par ziteem pilſehtneekem iſplatitees. Kas ari tiſfu pahrzeeſch, tee ne reti pehzal zaur beſſpehzibu apmirſt ar ſirds ſchlaku. Uſ pilſehhta luhgſchenu Turki no turenas tohp aiſdaliti prohjam.

Lehrpatà ta ſabeedriba preeſch mahju-induſtrijas weizinaſchanas, eezelta uſ Klauſon Raks l. uſmuđinaſchenu, wed ſawus darbus tikufchi uſ preeſchu. Uſ winas uſaizinaſchenu, lai ſkohlotaji un ziti meldahs, ka grib nahk mahzitees, kà ziteem eerahdiht, efoht laba teefa peemeldejufſchees un Dahnu l. Klauſon Raks Septempera beigäs buhſchoht atbraukt un ſawas ſtundas ſahkt doht preeſch teem rohku-darbeem. Mahzelti efoht meldejufſchees gandrihs iſ wiſeem Wiſſemes pilſehtheem, ari iſ Zalgawas.

No **Behterburgas**. Uſ Keiſara pawehli buhs zelt jaunäs 3 reſerwas infanterijas diwiſijas no 36 batalioneem; ari no flotes reſerweekeem buhs tikdauds eefaukt, ka war 2 flotas eki-paſchas Kronſtate un 1 Nikolajewa ſagatawoht (4 tuhſt. preeſch Baltijas juhras un 2 tuhſt. preeſch Melnahs juhras). —

Walstkanzleris firſts Gortſchakows ir flims ar drudſi un uf gultas.

No **Behterburgas**. Ar Gortſchakowa weſelibu eimoht tik tahlu labaki, ka drudſis ir mitejees, bet eſoht lohti beſ ſpehka. — No Kaukaſijas atſkrehja ta ſina, ka generalis Heimans tur karſoni miris. — Generalis Todlebens jau 14. April par Ddeſu nobrauzja uf Stefanu.

Pece **Dinaburgas** 10. April weena ſtruhga uſſkrehja uf dſelſzeta tilta pihlara un dragata ſahka grimt; zilweki tapa iſglahbti. 11. April gahja gar Dinaburgu kahdas 20 ſtruhgas ar auſahm, meeſcheem, linfehklahm un kanepejeem.

Odeſa iſg. nedekâ ween apmira kahdi 60 zilweki ar bakahm.

Wlozkaſ pilſehkâ weena jauna Schihdeele ſawai dſihwibai galu padarijuſees weenigi deht tam, ka winai nau tik dauds mantas, ka war tik pat bagati appuzeta ſtaigahk kâ zitas winas draudſenes.

No aheſemehm.

No **Berlines**. Biſmarkſ no 9. April faſlima ar rohſi. 11. April bij tik gruhki flims, ka ar telegrafu atſauza familijas lohjeklus pee ſlimneeka gultas. No 13. April jau ſinoja, ka eimoht jau daudi labaki.

No **Berlines**. Biſmarka ſlimiba ir ta tâ ſaukta johſtas-rohſe, kas nereti rohdaſs pee tahdeem, kas ar nerwu kaiti ſlimo; ap johſtas weetu ir wiſaplahrt rinda ſarkanu puhſliſchu, kas pahri nedekas ſtahw, kamehr nodſeeſt. — Berlinê bij zeemâ atbrauzis Sweedru kehninſch Oſkars.

Franzija beidsamajâs nedekâs pee iſſtahdes, ko 1. Mai atwehra, ſtrahdaja iddeenas pa 9000 ſtrahdneeku un wehl kahdi 3000 ari zauras naktis pee elektriſkas gaiſmas, lai wiſs taptu laikâ gatawâ.

Rihnâ tas pirmâs dſelſzeliſch, ko Englandeefchi tur uſbuhweja, ir nu kritis Rihnâs waldiſchanas rohkâ, un zaur to nu ir pehz ihſa muhſcha tâ ſakoht jau iſbeigts. Rankinas wizekhninſch atſuhktija ſawus ſulainus un lika wiſas ſtaziones aiſflehgt un atſlehgas atweſt pee ſewim. Nu wiſa dſelſzeta dſihwe ir apſtahjuſt; weetahm tohp jau ſtaziones nami atkal noahrditi, ſchkeenes iſplehſtas un war drihſ buht, ka tur neſen maſchine gahja, nu ſahkſ art un ezeht un riſhus audſinaht. Tâ Rihnâs pirmajam dſelſzeta ir tur ihſs preekſ bijis.

Par weenu **breeſmu-brihdi** rakſta no **Berlines**. Kahda inſpektora gaſpaſcha gaidija ſawu wiheru mahjâ pahrbrauzam. Newaredama ſagaidiht ta lihds ar ſawu 4 gadus wezu dehlinu beeſchi ween luhkoja zaur ſawu ohtras tahſchas lohgu. Mahte dſird ratus peebrauzam un tel pretim. Dehlinſch gribedams ari tehmu eeraudſiht peetek atkal pee lohga, atahke to walâ un tehmu eeraudſijis grib to ar ſawahm rohziuahm ſaſweizinaht, un iſleezahs pa tahlu no lohga ahra un iſkriht ahra, ſemê uf eelu. Mahte ſawu wiheru ſagaidijust un apkampuſi nahk ar lihgsimu waigu pa trepehm augſchâ un durwis pawehruſi ſauz dehlinu, lai nu nahk tehnam labdeenu doht. Sauz un ſauz, neweens neatbild. Meſle, eet pee lohga un atrohdi to wakâ. Tê jau ari ſweſchi laudis neſ patlaban nogihbuſchu, ar aſinim notezejuſchu dehlinu augſchâ un noleek to iſbijuſchohs wezaku rohkâs. Gelleegdamahs mahte nokriht pee ſemes, tehws wiſadi publehjahs behrnu atdſihwinaht. Dakteris atſkreen un atrohdi, ka behrens gan ſtipri ſadauſjees un ahdu nobrahſees, bet zitadi tam warbuht nekas nekaites. Bet mahte zaur peepesahm

iſbailehm ir par dauds gruhku faſlimuſi, prahts tai kâ aptumſchohts. Winas tumſchi bruhnee mati ohtrâ rihtâ bij pawiſam firmi palikuſchi. No leelas laimes lihds leelai nelaimi tikai weens ſohlis.

Apbrihnojama azu dſeedeſchana. Dakteris Schoeler, dſimis Wiſſemneekſ, kas tagad wada un walda nelaiſka ſlawena azudaktera Graefe azu kſihniku Berlinê, ir nupat pee azihm weenu operaziju iſdarijis, par ko daktereem paſcheem ir dauds ko pahrrunahk. Kahds 20 gadu wezs jauneklis bij jau no ſama treſcha gada zaur azu puhſchneſchamu uf weenu azi nere-dſigs palizis. Tagad nu ſahka ari ehtra azs ſlimoht un drihſ bij wiſa zeriba ari uf to beigta. Dakteris Schoelers to iſfraudſija, bet redſeja, ka ta nau wairs glahbjama un ka wiſa greeſchana buhs par welti. Bet ta nabadſina ſkumjas winam ſirdi lihdsſahpeja un wiſch gudroja un gudroja, waj tatschu newaretu kâ lihdsieht, tâ ka wiſch dauds maſ azu gaiſchumu patura. Winam nahza prahtâ prohweht, azi eeaudſinaht no zita dſihwneeka iſnemtu weſelu raga ahdinâs lupatinu. Jaunekli eemidſinaja ar kloroformu, un winam blaku eemidſinaja melnu weſeligu puhdeli un iſgreesa no ſuna azs ahbolina weenu maſu gabalinu un to eelika iſtaifitâ bedritê janneka azi. Pehz 48 ſtundahm abas ahdinâs bij jau ſa-auguſchas. Gan nu drihſ eelika ahdina palika tumſcha, tomehr dakteru ſinatnibâ ta leeta bij no leela ſwara, jo nu zaur ſcho operaziju ir peerahdihts, ka pee daſchahm azu kaitehm ahtrumâ war gan eelikt un eeaudſieht zitus weſelus raga ahdinâs gabalus iſ zita dſihwneeka azihm. Kas zitureis Wahzſemes leelajam dakteru meiſterim Dieffenbacham kâ ſapni nahza preekſchâ un ko wiſch kâ augſtako mehrek daktereem norahdija, tas nu ir muhſu deenâs notizis.

Nabaga ſwirbulis, kas to buhtu no wina dohmajis! To jau gan ſen ſinajahm, ka wiſch ir tas palaidneekelis ſtarp putneem, bet ka par winu ihſti jaduſmojahs, to ne prahtâ nenehmahm. Daſchus gadus atpakat pirmohs ſwirbulus aiſweda uf Ameriku; waldiſchana ſuhktija no turenâs zeta-naudu un gribeja ſcho jauno koloniſtu ſew eegahdatees. Bet ſwirbulis Amerikas leelajâ brihwibâ ir par tahdu palaiſtuwi un reſgali palizis, ka Amerika par winu brehz un ſuhdsahs un gribetu wiſadi to aiſdſiht prohjam, bet newar wairs. Swirbulu ſkails tagad Amerikâ ir jau lohti leels un ſwirbulu familija ir tur lohti naidiga pret ziteem putnineem; wairak kâ 50 zitas putnu ziltis eſoht tur zaur ſwirbuleem jau iſdilufchas. Wini wiſi turotees uf weenu rohku, eekatotees par putnu muſchneekem un krihtoht barâs uf Amerikas wahlodſchu perekteem, uf dſeedoſcho beſdeligu; leenoht zitu perektâs un tohs iſpohſtoht. Kulainus ſwirbulus tur nemas nekerohk, tahrpi tam bijuſchi nebijuſchi, kad eerauga kur dahſâ kahdu kirſchu. Tagad tur ſahk ſwirbulus deldeht, zil tik war. Drihſ warbuht peeredſem, ka ſwirbuli tohp no turenâs padſikti deht winu netiklas uſweſchanahs. Tahds ſwirbulis, kas to buhtu no wina dohmajis, ka iſtaifisees par tahdu palaiſtuwi. S.

Rihga ir muſikaliga pilſehka.

jo tani ir wairak kâ diwas muſikas inſtitutes, kur ſchi ſkunſte teek kreetni mahzita. Beſ tam Rihgâ miht dauds dauds muſikas ſkholotaju, gan ſeweeſchu gan wiherreſchu, un zaur zaurim

nemohť katrā namā ir weenas klaweeres, kas deenās un naktis teef spehletas. Dauds Mihgas meitinas un seewinas wisu muhschu nofehsh pēe klaweerehm, tadehl tahm klaweeres spehleht labaki weizahs, nekā sawu tuwako mihleht, behrnus audsinaht un supu wahrht. Bes tam us Mihgu weenadi ween atzelo daudis musikaligu dwehsefu, gan meisteru, gan fufcheru. Paschas Mihgas musikas meisteri un meistereenes sawas skunstes skandina sawos dshwolkōs sawu pasihstamu un draugu preekschā gandrīhs par wēlki ween; bet musikanti un musikanteenes, kas us Mihgu atzelo, schē scho skunsti skandina pa schenkeem un us eelahm gandrīhs par maksu ween. Preeksch diweem gadeem Mihga nebija tik musikaliga kā tagad, jo lihds tam laikam tai nebij ihpascha konzertes nama. Ap to laiku tai iszehlahs saws waligs musikas nams, ko nosauza par „Schwarz's-konzerthaus.“ Lai gan Schwarz kungs konzertes dewejus un dewejas no wisas pasaulēs pēe fewis sa-aiznaja, tad tomehr pagahjuschā wasarā tam pēe sawas musikas bij klāht japeemalka. Tad dasch, ihpaschi weens latwistis laikarakstis, scho launumu bij eeraudsijs eeksch tam: Konzertes ee-eeschanas maksā esohť par dahrgu, 50 kap. par katru leelu zilweku. Laikarakstis teiza: Konzerti wajagohť katram zilwekam, itweenam strahdneekam, dariht pee-eijamu. Maksu wajagohť pamasinaht us 20 kap., tad buhschoht daudis klauzitaju un labas eenahtschanas. Tas teizeens skaneja gan spaniski,* jo weenkahť, kadeht gan konzerte katram strahdneekam jadara pee-eijama? Dshigus un krustakafaks nemuskaligu strahdneeku wairaf eepreezina nekā stunstigi komponeereta orkestra musika. Pehz tahda spreeduma wareja labak teikt: Sihdu un smalku wadmalu wajag katram strahdneekam dariht pee-eijamu, wajag pahrdohť par 20 kap. ohlekti, tad to wairaf pirks un pahrdeweeseem buhs leelafas pelnas. Dhtekahť, kadeht gan spreedējs konzertes maksu nolika akuraht us 20 kap.? jo pehz tahdas logikas to maksu wareja wehl wairaf noraut un teikt, kad to noliktu us 5 kap., tad buhtu wehl jo wairaf klauzitaju un ari wairaf pelnas. Schwarz kungs nepaflausija tahdam spreedumam. Winsch nepazehla krehslu strahdneekem, lai smalkaka publika paliktu ahrā, apsinadamees, ka weens k. un weena dahma winam swer wairaf nekā diwi strahdneeki waj diwas strahdneezes. Winsch nedarija musikas deeweklei to kaunu lai ta pēe Mihgas strahdneekem eetu ubagoht. Tē weeta peemineht, ka eemeelis, kadeht isgahjuschā wasarā Schwarz konzertes nams tizis mas apmeklehts, nebuhs wis leela maksā (50 kap.?) bet buhs bijis Kreewu-Turku karsch, jo us konzerti ne-eet ween tahdas personas, kurahm musikaliga sinaschana un dsirdeschana, bet kurahm ari smalka juschana, un kā lai zilweki ar smalkahm juschanahm weenā walstis galā waretu sapulzetees us preezigu konzerti, kad ohtrā galā skan breesnigas raudas un waimanas? Mihgas konzertes ne-apmekleschanu no ohtras pufes apskatoht waretu dohmatees, ka schis eemeelis ari eeksch tam buhtu atrohdamis, ka Mihgas smalka publika pati pa leelakai dalai musikaliga, kas it deenas dsird sawa nama konzertes, un ka wisai publikai musika par wēlki teef dahwata Wehrmana parkā un par labpatikschanas maksu weefnizās, us eelahm un

pat pirtis. Musika pirtis!? Ja, ja, skan gan turziski, bet ari rihdsiski; Rihdsneeki ar musiku brauz, eet, jahdele, ehd, dsjer, danzo un — perahs. Rihdsneeki un Rihdsneezes pehz musikas perahs! to tak newar tizeht! tā lastitajs eesautsees, bet es nefaku pasaku. — Es patz nesen biju us kahdu Mihgas pirti nogahjis un kad nu labu garu biju usmetis un lahwa uskahpis, tad isdsirstu musiku. Es atweru sawa nummura durwis, skatos koridorā un redsedams dsirdu, ka koridora widu kahds pahris meteens musikantu spehle papreeksch marschu, tad walzi un pehdigi to meldiju:

Du hast ja die schönsten Augen;
Sag, Liebchen, was willst du noch mehr?
(Tew ir wisimulakahs azis;
Teiz mihta, ko grībi tu wehl?)

Pēe teem tohrneem atskaneja smeeschanahs un es azis pa koridora abahm malahm us preekschu un atpakal metis eerangu itweenu nummuru atwehrtu un par durwu schkirbahm galwas isbahstas, gan ar gareem, gan ar ihseem mateem. To redsoht un dsirdohť mans deguna gals bij palizis aufsts. Es to eerahwu eekschā, aistaisju nummuru un atkal masgatees eesahdamis tschufsteju. Esmu lassijs, ka Turzija paschi, esendi un beji, tas ir tee augstmani, kureem pēe mums „son“ ir preekschā, perotees pehz musikas, bet Mihgā nu wiseem sahť usspehleht tahdu pehreena musiku. Mihga ir pateesi musikaliga pilsehta, par to waretu preezatees, kad tik musikaligahs Rihdsneezes mahzetu sawu tuwako mihleht, supu wahrht un behrnus audsinaht un kad musikas deewelle tē ne-eetu ubagoht, un wehl pirti pēe plikeem un kaileem, kur kahrtibas wihri tai gan galwinu pamasgahs. — on.

Wakara blahsma.

Dumschi dsestra wakar' blahsma
Upseds dabas klajumus;
Saulēs staru spohscha leefma
Nomet starus mirsdedamus.

Drihs jau kapa klufums walda,
Meerā slehds jau aztinas,
Kur nu katram dufa falda
Meega mahtes rohjinās. —

Til wehl afais wehjinsch schuabz,
Dsestu wehshmu wehdinoht,
Waj ar meegā sirds nekrahz —
Jautrus sapnus sapnojoht?

Sapni redsam mihlu tehlu,
Saldu sirdi — apstina — —
Tas mums paleek ilgi — wehlu
Prahtā glabahts — atminā!

Schehlulis.

Atbilda.

J. E. — S. Palbeems! Bet tai kritikai par Juhru uslehtuscho un nogahjuscho dakteri jayaleek nenesai. Ja ari winsch nebuhtu bijis eksamirehtis wihrs, bet wehl til is studenteem, tad paleek tomehr daudis wairaf eetezams, nekā „seewinas“. Tahda nelaimē, kā ta ar to dahrgo sregu, war wisu slawenajam lohpu-dakterim atgaditees. Tahda kritika waretu buht atminis, ko wel tahda jaunleka mihsha zelā un warbuht par nepateesu.
Latw. aw. apgahb.

Latw. awischu apgahdatajā: J. W. Safranowicz.

* Mums jafata, ka schin spreedumā atrohdam gan ari pateesibas graudim. Norahdsim til us Wahzseenes konzerteem; tur wisos leelōs pilsehtōs par pahri jadraba graicheem war to smalkako musiki babuht dsirdohť; tas jaw lehtumu ir pee-eimans, ja ari ne wiseem strahdneekem, tomehr daudseem, kas musik skunsti sin zeenahť, bet kam tee grahshi smalki jafata. Redatzija.

Sludinafchana.

Bez Wisaugitaki apstiprinato Kurjemes kredit-beedribas spahrtases pamatu likuma § 10 teel tee, tam warbuhit schabdas no Kurjemes kredit-beedribas direktijas preeksch **Lehtab Nambat** irakstitas un pee tahs pašdas war hūdudichahm peemelotas spahrtases-scheines buhtu, tā:

A. Uf intrefchu-intrefehm.

- Nr. 5465 no 31. Janvar 1852 à 30 rubl.,
- Nr. 18355 no 13. Juni 1873 à 75 rubl.,
- Nr. 30754 no 18. Juni 1876 à 100 rubl.,
- Nr. 30755 no 18. Juni 1876 à 100 rubl.,
- Nr. 30756 no 18. Juni 1876 à 100 rubl.,
- Nr. 34132 no 21. Juni 1877 à 50 rubl.,
- Nr. 34133 no 21. Juni 1877 à 100 rubl.

B. Uf 5 proj. intrefehm:

- Nr. 1414 no 13. Juni 1872 à 100 rubl. ar hiponeem preeksch 1. Mai 1878. g. un tahlaf,
- Nr. 2209 no 11. Juni 1873 à 100 rubl. ar hiponeem preeksch 1. Mai 1878. g. un tahlaf

zaur scho usajinati, tahs spahrtases-scheines wehlatais weena gada laika, rehstnachts no schi stabina-juma trefchahs ihūdudichahns deenas gubernas-um Jelgawās latw, awisēs, — pee Kurjemes kredit-beedribas direktijas irakhdihit un par jaimu ihpachumu peerahdiht, jo zitabi direktija peeminetajam ihpachneefam to tad pehz likumeem negelbigu tikuscho pirmo spahrtases-scheinu weeta irakstihis un ihdohs **jaunas weenweentigi geldigas scheines** (Duplicate). 1
Jelgawā, 4. April 1878.
(Nr. 1028.) Direktoris: **Vedinghausen-Wolff**.
Sekreteris: A. Heyking.

No simtmuichas Neretas pagasta-teejas, Jaun-jelgawās aprinkē, teel usajinati Neretas-Suicijas muichā dshwadama, pee Neretas pagasta peerakstia Merz mehnech f. g. nomitruicha kaleja **Vinton Weber Steinberga** parahdneek, tā ari parahdu-beweji, 9. Juni f. g., kurch par ihlehg-schanas terminu ir nolikts, pee schihs teejas melde-tees, jo pehz schi termina meldeamees parahdu-beweist ar sawahm prassichanahm netiks klausit un parahdneek, kuri schiir termina nebuhs meldech-ichees, tiks pehz likumeem strahpeti.
To lai teel wehrā! 3
Nereta, 8. April 1878.
(Nr. 141.) Preekschschd.: M. Kriewigky. +++
(S. W.) Teef. skr.: J. Kren.

No Lihwes-Behrse (Lienen-Beisen) pagasta-maga-jums tiks 2. Mai sch. g. Lihwes-Behrse
500 mehri meeschu
masatās dolās un wairakshohlicham pahrdohri.
Lihwes-Behrse, 19. April 1878.
(Nr. 101.) Pag. wez.: J. Rosenfeld.
(S. W.) Str. p.: C. Dreymann.

No Stelpes-muichas pagasta-waldbibas (Bauhtas aprinkē) teel ihūdudichas, tā schi pagasta skolā-nama — „Beker-schola“ pahrbuhweeschanas-darbs 10. Mai f. g. bez peretorga un masatshohlicham tiks likts, tadch lai wisi tee, kuri scho darbu gri-betu peenam, minetajā deenā, pulskien 12. no rihā, Beker-schola atnah.
Buhwes nojajuhit latrā deenā pee schihs pa-gasta-waldbichanas it estatami.
Stelpes-muichā, 15. April 1878.
(Nr. 72.) Pag. wez.: J. Seemel.
(S. W.) Str.: J. Rosenstky.

Sohdu (Groß-Sessauische) pagasta-waldbichana dara zaur scho sinamu, tā wina Sohdu pagasta magasti-aas liehts pahrbuhweescham un pagastā-nama staku buhwes pabeigscham 5. Mai sch. g. Sohdu pagasta-namā masat pagchretajam pret drohschibdas (Saloga) celtscham no 500 rbl. f. nodohs.
Irwalas sinas par schim buhwem ir latru deem, bez ween ihwehtdeenā ne, schihs pagasta waldbichanas fuzelešā smaht dabunamas. 2
Sohdu pagasta-namā, 8. April 1878.
(Nr. 50.) Pag. wez.: J. Kanfensky.
(S. W.) Pag. sribw.: Schmölling.

No krohna Bez-Schwahres pagasta-teejas teel wisi un latris, tam no nomitruicha Bez-Schwahres Bahnu mescha-jarga **Krich Burmeistera** tahdu parahdu- jeb zita prassichana buhtu, tā ari tee, kas nomirejam to parahdu palikschit, zaur scho usajinati, 17. Juni sch. g., kurch par weenigo un ihlehg-schanas terminu schiir leeta nolikts, ar sawahm prassichanahm un peedohschanahm pee schihs teejas melde-tees un sawas parahdu-prassichanas peedoht un ja wahadstigs likumigi peerahdiht, tā ari sawm parahdu-likumu pee nomireja māntibas eemafschit. Teem, kas augscha minetā deenā neemeldeees, tiks muichiga thju-zeeschana un parahdu sehpeieem pehz likumeem noteikta strahpes-malša uslikta.
Bez-Schwahres pagasta-teejā, 6. April 1878.
(Nr. 70.) Preekschschd.: J. Deutschmann.
(S. W.) Teejas skr.: M. Braun. 2

Mad las pee schi pagasta peederigs kalps, Judri-kis Ustun, nomiris, tad teel no Kalna-muichas pa-gasta-teejas (Hofzumberge Gem.-Gericht), Dohbeles aprinkē, wisi tee, tam tahdas fahdras parahdu-prassichanas teešdas, tāpat ari tee, kas nelatrim lo parahda palikschit buhtu, usajinati, sawas parahdu prassichanas un parahdu-malshichanas wiswehlatais lihds 20. Mai f. g., kurch par to weenigo ihlehg-schanas terminu nolikts, schiir peedoht, jo wehlat ar parahdu-nehmeieem un parahdu-beweieem tiks pehz likuma darhts. 1
To lai teel wehrā!
Kalna-muichā, 1. April 1878.
(Nr. 105.) Preekschschd.: J. Briggdeer.
(S. W.) Pag. t. skr.: M. Schlofsberg.

No Kalna-muichas pagasta teejas (Hofzumberge Gem.-Gericht) Dohbeles aprinkē, teel wisi tee, kurcem tahdas taisnas parahdu-prassichanas no pee schi pagasta peederiga, tagad nomitruicha, kalpa Krich-jahna Klehberga mantibas buhtu, tāpat ari tee, kuri nomirejam to parahda palikschit, usajinati, sawas parahdu-prassichanas un malshichanas wiswehlatais lihds 20. Mai f. g., kurch par weenigo ihlehg-schanas terminu tai leeta nolikts, schiir peedoht, ar to peekohtdudicham, tā pehz notezējūschā termina parahdu-beweji sawas prassichanas teešdas fahdchis un parahdu-nehmeie pehz likumeem tiks strahpeti.
To lai teel wehrā! 1
Kalna-muichā, 1. April 1878.
(Nr. 107.) Preekschschd.: J. Briggdeer.
(S. W.) Pag. teef. sribw.: M. Schlofsberg.

Sludinafchana.

Bez-Swidantās pagasta-teeja usajina zaur scho wihus tohs, kurcem tahdas taisnas parahdu- jeb zitas tahdas prassichanas pee nomitruicha, schi pagasta skaulu mahju jahureeta **Krichjahna Krich-meistera** atstahdas mantibas buhtu, lai tee sawas prassichanas lihds ar peerahdi-chanahm dhwju mehnechu starpā, tas ir lihds 15. Juni sch. g., kurch par to weenigo ihlehg-schanas-terminu nolikts, pee schihs teejas ihdohs un peenahzīgā wihē peeness, jo wehlat neweens wairs netiks klausihis. Tāpat ari teel wisi tee, kuri tam nomitruicham lo parahda palikschit, usajinati, sawas parahdas lihds aug-scham teiktā deenā, ja negibetu ar dubultu mahju tik strahpeti, schiir pee schihs teejas eemafschit. 1
To lai nem wehrā!
Bigitshās, 7. April 1878.
(Nr. 49.) (S. W.) Preekschschd.: J. Lange.

van Dyk Superbaarsel P. van Dyk
Riga — Baltarda — Baltarda
Claytona
lokomobiles un futam. maschine s
Baltarda
Invereffati
augšgrahdigi un masatgrahdigi, ar peefohlita labuma apgalwofscham, tā tā ari fall-mehstl un wifabas lantamzembā maschine un rihl.

Gejektas
latweeschu bihbeles,
bes apokriseem, ir 50 lap. gabalā dabunamas pee lestera **Engelmann**, kapokseelā Nr 13, **Steffen-bagena** drufatawā un **Besthorn** un **Lucas** fl. graham-bohdēs.

Swang bihbeln-beedribas Kurjemes no-datas-soniteja dara lihds ar to zaur scho sinamu, tā tahs latw. bihbeles, ar un bes apokriseem, kuras **Dundur** f. pahrdohd, ir no tā pašā ihdewnna, kuras no schihs nodalas-sonitejas teel pahrdohots. Jelgawā, 8. April 1878. 1

G. von Firke,
wirsefahs nodalas-sonitejas direktoris.

Jelgawā, ohtrā kwartali Nr. 226 A. buhōana gruntsgabala ihpasameki, Anna Meuser ihdi, cetjā asistezes un kolegiarwahs **Kriedrich Sonne** ir Kurjemes kredit-beedribu ihgūschit, lai wineem pret jawa schiir peemineta gruntsgabala eekhlāscham no Kurjemes kredit-beedribas krahshanas-lahdes nandu ašķeen, tadch tad Kurjemes kredit-beedribas direktija, atjantdamees uf 3. August 1864. g. Wisaugitaki apstiprinato walsipabohmes atwehlt, zaur scho wihus tohs usajina, tam pee scheem peeminetajam gruntsgabaleem, kuras grib krahshanas-lahdei eekhlāschit, wezafas teešbas buhtu, lai wini tahs 4 mehnechu laika, rehstnachts no schi ihūdudichana beidshahs ihūdudichanas deenas pee Jelgawās pilsheta magistratees peemelb un teel eerafschit gruntsgabalu rullhs.

Ja wini to nebuhs tāl peeminetā laika ihdaru-juschit, tad krahshanas-lahdei paliks preekschohs-rette par jaimu ni teem gruntsgabaleem ašķeeneto nandu preeksch tahm prassichanahm, kas tā laika nebuhs peemelotas un karoboreretas. 2
Jelgawā, 10. April 1878.
(Nr. 1101.) Direktoris: **Vedinghausen-Wolff**.
Sekreteris: Heyking.

Sludinafchana.

Bez-Swidantās pagasta-teeja usajina zaur scho wihus tohs, kurcem tahdas taisnas parahdu- jeb zitas tahdas prassichanas pee nomitruicha, schi pagasta skaulu mahju jahureeta **Krichjahna Krich-meistera** atstahdas mantibas buhtu, lai tee sawas prassichanas lihds ar peerahdi-chanahm dhwju mehnechu starpā, tas ir lihds 15. Juni sch. g., kurch par to weenigo ihlehg-schanas-terminu nolikts, pee schihs teejas ihdohs un peenahzīgā wihē peeness, jo wehlat neweens wairs netiks klausihis. Tāpat ari teel wisi tee, kuri tam nomitruicham lo parahda palikschit, usajinati, sawas parahdas lihds aug-scham teiktā deenā, ja negibetu ar dubultu mahju tik strahpeti, schiir pee schihs teejas eemafschit. 1
To lai nem wehrā!
Bigitshās, 7. April 1878.
(Nr. 54.) (S. W.) Preekschschd.: J. Lange.

Jelawas pagasta-teeja, Infuma aprinkē, usajina wihus tohs, tam tahdas prassichanas pee nomitru-icha Behertahles menbatora **Thomas Mey** manti-bas buhtu, tahdas lihds 7. Juni f. g., kurch par weenigo peedohschanahs-terminu nolikts, pee schihs pagasta-teejas peedoht un peerahdiht, jo pehz schi termina wisi parahdu-prassichit ar sawahm prassichanahm un eerunahm un muichiga thju-zeescham tiks notaiditi. Tāpat buhs ari teem, kas tam nomitru-icham lo parahda ir, sawas parahdas lihds augsch-minetajam terminam peedoht un aismafschit, jo thju-zeeschana tiks likumigi strahpeti. To lai teel wehrā! 1
Grendischu teejas-namā, 3. April 1878.
(Nr. 440.) (S. W.)

Krohna Ujam-natshā ir labi
fartufeli
preeksch sehklas lehti pahrdohdami.

Jelgavas weetiga ffohla- komifione

uſajina tohs 16 un pahraf gadus wezus jau-
neftas, kuri Annas-baſnizas-ſfohlā mahzibas-laitu
pabeigufchi un zetortahs ſchiras atweeglinafcham
preefch kara-deenesta gribetu eeguh, lai tee uf 10.
Mai f. g. tamdeht ſchint ſfohlā noturamo pahrbau-
difcham wehlfakais lihds 8. Mai peeteizahs pee
ſfohlotaja **Vahr t.**

Mahzitajs **R. Schulz.**

No Wirzawaš jaunekem preefch kara ewai-
noteem tika emafjati 2 rub. 35 kap.; no Vahr-
beles draudſes preefch pagahnu mifiones 8 rub.
63 kap. (no jaunekem 2 rub. 17 kap. un loelbee-
nas kollektē 6 rub. 46 kap.).

G. Seefemann,
Jelg. wahzu mahz.

Wurz mehneft nomira Strohkōš ufraugs

Reinis Steinbergis,

kurfch manam tehwan, man un manam laulatam
draugam 58 gadus jo uſtīgi bij kalpojis. Wina
leela uſtītiba jawā amata der ziteem par preefch ſihmi.

Strohkōš 1878. **Jenny von Offenber,**
hin. von Wirbach.

Daru zaur ſcho zeen. publikai ſinamu, ka es no
21. April ſchē

Jelgawā, katolu-eelā Nr. 5,
bekerneiftera Hōpfkera namā, par

pulſſten-taiſitaju

efnu apmetees un apjohlošs wiſus pee mana amata
peederigohs darbūs kreetni un tā, kā katris ar to
pilsnā meerā buhš, iſdaribt; turklah lehtu zenu, ap-
galwoſcham un laipnu, uſtītīgu apdeeneſcham pee-
ſohlidans.

M. Gottlieb,
pulſſten-taiſitajs.

No

Jelgawas ſwehtku-komitejas

iſdohtahs lohſes „ſarkanam kruftam“ par
labu, kuru wilſchana notiks Mai m. ſch. g., ir
wehl dabujamas Winaš weepizā pee **Sam.**
Weinberga.

Weens ſeewiſchkis

wehlahs par behnu-ſanehmeju mahzitees, waj
preefch frohna jeb preefch pagajta; peeteiftees war
Jelgawā, Dohbeles-eelā № 38, pee **A. Hoffmann.** 2

! 20 rublu pateizibas-makfaš!

21. April f. g. tika Gaekenthalam bruhs ſirgs,
70 rubl. wehrtis, ar wiſu ejuhgumu, jauni rati, 60
rubl. wehrti, ar dſelf aſhnt, wehl nemahleti, balti
— noſagts. Sirgs bij ſtipri uſaudſis, ar maſahm
trehpeln, kreifa preefchlahja biſchſin palihfa, maſa
bleje peerē, un kad winam pee wehdera kerahs, tad
wiſch ſweeds un tad winam ſit, tad wiſch greeſch
aſti ruſki. Kaš par ſcho ſahdſibu ſkaidras ſinas
war doht, lai peeteizahs pee **J. Gaekenthala** jeb pee
Jelgawas polizejas, taš dabuhs augſcham mineto
pateizibas-makfu.

Labas linu-ſebklas

preefch iſſehſchanas pahredoht Jelgawā pee maſa-
jeem wahrteem (3) **E. Weidemanis.**

! Weens wihtuſis!

ir iſrentejans Jelgawā, leelajā eelā № 57, epretim
Latweeſchu baſnizai. Tuwatas ſinas pee nama-
ſaimneefa **J. Uſara.**

No ſenſures atwehlehſis. Rihgā, 23. April 1878.

Lohti labas

jaunas ſilkes (leelas un maſas)

ir dabunamas pee

C. Hōpfkera, Jelgawā.

Wiſās grahmatu-bohdēs dabujama:

Selta mahjas-grahmata ſinatnibas magazine

ie b

eefch trim nodalahm, ar 1102 padohmeem:

Mahju-ſaimneezibas nodala ar 370 padohmeem, Semkohpibas
nodala ar 282 padohmeem, Ahriſtibas nodala ar
450 padohmeem.

Makfa eefeeta 1 rubli.

No Krohna Maš-Meſchamuiſchās (Dohbeles ap-
rinſi) pagajta-magafinas tika 1. Mai f. g.

100 mehri meeſchu un 100 mehri auſu
maſatās dalās uſ wairafſohliſcham Maš-Meſcha-
muiſchā pahredohti.

Maš-Meſchamuiſchās p. walb., 18. April 1878.
Pag. wez.: K. Bruhn.
ſtrihw.: Reichmann.

ſchi gada 29. April kluhs tejeenes nodewu pa-
rahdneeki, kā: Alkſna Indrikiš, Dahlberga Wehter-
riš, Ledentuhra Kriſchus un Zimermana Janis —
nodohhti pee darba dehl jawu parahdu atſtrahda-
ſchanas.

Salgales p. walbīā, 15. April 1878.
(Nr. 36.) Pag. wez.: Freymann.
Maſtitajš: Struberģis.

‘pawbys ‘guzags ‘d

wahtu ‘wanw’ ſeghwj-wajſaj ſowp’ajhuz ‘%07-61

uſwjo laadn

wanqumazj obiqvadybnz

Wiſās ſortes

keegelu un dakſtinu

ir par fabriku-zenahm dabunami pirt Jelgawā,
upes-eelā № 4, aſ bruhwera **Herrmutha.** 3

Leelas

jaunas ſilkes

pahredoht lehti

Liccop un beedriš,

Jelgawā, leelajā eelā, pretim Latweeſchu baſnizai.

Wiſās grahmatu-bohdēs dabujama:

Kluſſu briſchu dohmaš.

Andreja Reekſina.

Makfa 10 kap.

F. W. Grabmana, Rihgā.

Nikolai-eelā blakam ſtrehneeku-dahrfam,
krahjums un iſſtahdiſchana

ſemkohpju maſchinu un eerohtſchu

wiſadu ſortu,

ſuperſoffatu un maſchinu-eknu.

Zauna grahmata.

Kreewu-Turku kara- kronika

jeb **Kreewu-Turku karſch 1877. un 1878.**
Wehž kara-prateju un wehſturigahm ſinahm ſaſtah-
diſis Lapas Mahrtiſch, iſnahks 10 lihds 12
nummurōš, kara nummurā diwas glihtras bildeš
eefchā. Kurſch wiſus nummurus buhš pirzis, da-
buhš par prehmiju leenſeſes krahſahm mahletu bilbi:

Kautiſch pee Schipkaš grawas.

ſchi grahmata nodohhta **P. Schilling'a** l. grah-
matu-bohdei Rihgā general-komiſijā. Atkalpahrb-
weſi dabu 25% rabatu. Weſ tam ta dabujama
wiſās Latw. grahmatu-bohdēs. Peezi nummuri
jau iſnahkufchi.

Wiſās grahmatu-bohdēs dabujama:

Abbotu dahrfneeks.

Makfa 40 kap.

Drutahts pee **J. W. Steffenhagen** un dehla.

(Tē klah peelikums: Baſnizāš un ſfohlaš ſinas.)

Basnizas un skolas sinas.

Weens Kungs, weena kristiba, weena tiziba.

Rahditajs: Sinas. Par Latw. bihbeles emendazijas darbu (1866—1877.) Nepeemilatees! Deens nelaujajs apsmectees. Jelgawas latw. pilseta draudse, Misijones lapa.

Sinas.

Jaunmuischas pagastam (Kuldigas apr.) lihds schim wehl truhka fawas pastahwigas skolas weetinas. Beidsamajds gaddis bij preefsch skolas eerahdihts weens nams, kas fenak atpakal bij krohgs bijis. Bet schim namam wajjadseja daschas tahlakas ufkohpschanas, lai pilnam deretu us skolas-namu, tomehr pagasts newareja dariht ar sweschu ehlu, ka gribeja. Tagad nu Jaunmuischas zeen leelskungs, barons B. von Campenhansen — winsch pats dshwo Widsemē, Rosenbeck pili, un pahri gadus atpakal nopirkahs scho muischu Jaunmuischu, Kursēmē — ir to leelu labprahibu un mihlibu fawam nowadam rahdijis, tam pastahwigu skolas-weetu pawisam atschinkodams. Winsch atwehleja, lai nowads pats iswehlahs, waj grib nemt 40 puhru weetas semes, ko lai few par skolas plazi eekohpj, jeb patureht to lihdschinigo skolas-plazi ar tahm ehlahm un 27 puhru weetahm jau eestrahdatas semes. Nowads isluhdjahs mihlak to lihdschinigo plazi, kas lai buhtu majaks, bet deht tahm gatawahm ehlahm un labakas semes leelahs weeglaki par labu skolas weetu eetaifams. Ta tad nu leelskungs zaur ihpafchu dokumenti scho plazi ir pawisam nowadam par skolas-plazi dahwinajis un nowada waldiba jau schowafar warehs tohs wehl wajjadfigus buhwes-darbus tur rohkā nemt.

Evangelijka karalauku lasarete ir sawu darbu karalauka nobeizust un wist winas lohzekli dohdahs us mahjahm. — 4. April jau atlaida wisu to leelo pulku no slimmeekem Sifowā. Rahds pahris tik wehl tur palika.

Widsemes lauskohlu wirsteefa ir schi gada landagam sinas dewusi, ka ar Wids. lauskohlu buhschanu pagahjuschs 3 gaddis gabjis un apleezina ar preeku, ka mihlu paweiznataju un gahdneeku schai leetai ir atkal papilnam bijis. Reelo muischu dsimktungi ir ne tik ween ka no fawas pufes eeriktejuschi dauds muischas-skolas, bet ir daudskahrtigi ari preefsch pagasta-skolahm bes kahdas maksas to skolas-semi dewuschi un to materialu preefsch skolas-namu buhwehm, jeb ari naudas summas dahwinajuschi, kuru kapitals waj prozentes lai nahk skohlai par labu un weeglina nastas teem, kam skohla ja-aplohpj. Ari pagasti no fawas pufes ir dauds skohlu buhwejuschi, paleelinajuschi, teizami eeriktejuschi un wairak skohlotaju darbam gahdajuschi. Daschas kirspelēs ir draudses-skohlās ihpafchas klases preefsch meitenehm zeltas, zitur jaunās meitenu skohlas. Geksch beidsamajeem 3 gadeem ir skohlu flaitis no 1033 kahpis us 1060. 1878. gadā Widsemē 123 draudses-skohlās 183 skohlotaji mahza 4400 skohl. behr-

nus un 937 pagasta-skohlās 1033 skohlotaji 41,640 skohlasbehrnus. Starp skohlotajeem tagad jau ir seminaris mahziti 280.

Preefsch Sibirijas pirmahs uniwersitetes nu ir ta weeta galigi nospreesta, ta nahks Domsklas pilsetā. Ta uniwersitetes nama buhwe ween tur maksafchoht 350 tuhkt. rubl., ta pirma nama eerikteschana 100 tuhkt. Katra gada usturs maksahs lihds 307 tuhkt. r. Ar nama buhwi grib drihs fahht.

Gislebenes pilsetā Martini Luteram zels peeminas-akmini; to moduli ir isstrahdajis profesors Siemering. Peeminas-sihmi grib dabuht gatawu us Martini Lutera 400. dsimfchanas-deenu, kas buhs 10. November 1883.

Indija nupat esohht kahdi 16 tuhktoschi paganu Indeschu pee Englandeeschu ewang. biskapa meldejuschees un luhguschi, lai tohs peenem pee kristigas draudses. Weens zeems pehz ohtra atskotees no fawas paganu tizibas un tumfibas un tuwojotees Kristus ewangeliumam. Ta palihdsiba, ko kristige wineem pehrn bada laika rahdijuschi, ka manamis, paganus stipri esohht us kristigo pusi pagreesufi.

Par Latw. bihbeles emendazijas darbu (1866—1877.)

(Stat. latw. aw. peelik. Nr. 13.)

(Beigums.)

Us to eekschligu darba wadischanu luhkojohht jafaka, ka fohli pa fohlam tam darbam us preefschu eimohht ari tee strahdneeki paschi peeauga, weens no ohtra peenemdami un arweenu wairak fawus spehkus weenodami us to weenu swehtu darba gabalu. Augustina wahrds: In necessariis unitas, in dubiis libertas, in omnibus caritas (negrohsamās leetas weenprahtiba, kur katram war fawas dohmas buht, swabadiba, wisās leetas mihlestiba) ir no pat eefahkuma lihds galam komisijones lohzeekteem netik ween preefsch azihm stahwejis, bet sirdis bijis lasams. Ta dedsiba, ar kahdu Bielensteins pee darba stahja, gataws katru atraftu wainu nemt pahrlabofchanā un atkal ta lehniba un panesiba, ar kahdu Croon tehws us to ruhpejahs, lai pahrgrohsischana nesneegtohs tahlak ka tik lihds tahm ihsti leelahm un nezeeschamahm wainahm, schee abeji zeli, kas eefahkumā lilahs katrs us sawu pusi aistekoht, pamastim tuwojahs, lamehr faweenojahs us to ihsto zelu, kahds schini leeta bij eimams un kahdu gahja. 1868. gadā Dezembera mehnesi bij ta pirma konferenze Lennewahrdes mahzitaja muischā. Schi weetina, kas jau tohp pee paschas pirmahs Latw. bihbeles pahrzelschanas mineta, — jo G. Glucka leelais darba palihgs bij Lennewahrdes mahzitajs G. Witten, — paliks nu ari peeminama Latw. bihb. emendazijas wehsture. Ar sirds preeku un wisa weenprahtiba komisijone Deewu peelhugusi gahja

pee fawa darba un Deewa palihgs to ir wadijs lihds pat galam. Schini pirmā konferenzē un tai ohtā Juli mehnesi 1869. g. isrewideereja wisu Jaunu testamenti. Janwari 1870. g. bij pirma konferenze Dohbelē un no tā laika fahlahs Wilperta mahzitaja firdiga lihdsstrahdaschana, kas bij no leelu leela swara preeksch wisa ta darba, jo wina smalka aus sints un sints weetinās us to smalkako isschlibra, kà teem wahredeem un teikumeem nefamaitatā Latweeschu mutē buhs skaneht.

Katrs, kas no jauna tai strahdneeku pulzinā eestahja, atnahza ar to apnemšanohs, mas un jo mas pee lihdsfchiniga raksta grohsht. Bet katrs, kas pats laiziuu bij pee tam strahdajis, atfina deenu no deenas jo wairak emendazijas waijadsibu un meta pee malas agralahs leelahs bailes no pahrgrohsfchanahm un ruhpejahs us to, ka, kur ween wainu atrada, ari to warefu isdeldeht. Sinams netrukka ari nei eeksch, nei ahrpuf komisiones tahdu, kas fazija: Latweeschu walodas buhschana esohht tagad par dauds islustinata un wehl nezil nogruntejusces, tur tad esohht prahtigaka leeta, patureht wehl to paschu wezu ihpafchi pee bihbeles teksta. Bet komisiones nodohms jau ari nebij, dsihtees pehz jaunās Latw. walodas, bet til tahs ihstahs, skaidras tautas walodas, kas dascham til tapehz likahs jaunada esohht, ka winsch bij par dauds apradis ar to wahzulawislu rakstuwalodu. Dōbnera tehms atgahdinaja, ka dsihwas tautas waloda tek kà straume arweenu us preekschu un nekad newar stahweht zeeki noschdusees; kad griboht gaidiht, kamehr waloda nekustami nogruntejusces, tad laiks emendazijai nekad nebuhfchoht.

Wasarā 1872. g. Bielenstein m. bij jau wisu Wezu Deribu zauri isstrahdajis; rewisijas komisiones bij wehl til ar Dahwida dseefmahm un daschahm stahstu grahmatahm galā. Weena no lohti dedsigahm jautaschanahm bij tā, kà tohs tautu wahrdus nogrunteht. To wisi atfina, ka tahs lihdsfchinigahs, nelatwiskahs wahrdū galotnes nebij paturamas. Tahs galotnes „eri“ weeta wareja nu nemt trejadas jaunās, waj us „i“ (kà Kreemi, Bohli,) jeb „eeschi“ (kà Latweeschu, Walmareeschu) jeb „neeki“ (kà Zalgawneeki, Rihdseneeki). To pirmo galotni ar „i“ wareja til pee mas tautahm isleetahht, kà Greeki, Kaldēji. Wiswairak peenehma „eeschi“ kà Israeleschi, Samareeschu un pehzak lita to ari par wahrdū galotni wisahm tahm draudschm, pee kurahm apustuls Pahwils fawas grahmatahs rakstijis, kaut gan Kursemneeki ilgi turejahs pee fawas wairak parastās galotnes „neeki“. Bet schi galotne bij gruhhti wiszaur isleetajama (nejauki buhtu skanejis „Tefalonikneeki“ ari Galatijas eedsihwotaji nebij tā labi apfihmejami.) Tee wahrdi, kà wini nu tagad emendeerekā bihbelē skan, buhs wisadā wihse Latweeschu aufei mihlakti, nebuhš neweenam wairs pee teem japeedausahs un ari tee „weza“ mihlotaji buhs drihs ar teem apraduschu.

Ar ohtereisigo rewisiju pee Jaunās Deribas tika gatawi wasarā 1873. g. un Dezembera mehnesi wareja fahht ar druku. Anglu bihbelu beedriba bij gan eefahumā nodohmajusi, gahdahht tuhdaiparstereotip-druku, bet wina klausija us komisiones padohmu, un lita Jaunu Deribu schoreis ar kustoscheem speeschamajeem drukahht. To tas bij paredsams, ka pee treschahs rewisijas rakstā buhs wehl daschadas pahrgrohsfchanas un

pahrlabofchanas peenahlfuchas klahht un stereotip-plahhtēs nebuhtu wairs warejuschi pahrlabojumus eenemt. Zaur to druku, Bahzjenē, kur trubkst sezeru, kas pa latwiski proht, bij dauds drukas mifejumi faraduschees, kas wisi stereotip-plahhtēs nebuhtu wairs bijuschu pahrlabojami.

Pastarpam komisiones darbs bij ari pee Bezās Deribas til tahlu, ka wareja tahs 5 Mohsus grahmatahs jau us Janwari 1874. preeksch drukas apsohliht. Nu bij ari janogudro, kà lai paleek ar to ortografijas leetu, prohti waj tohs lihdsfkanu dubultneekus bihbeles rakstā atmeti waj patureht. Bielenstein m. 1873. g. mahzitaju sinodei bij scho leetu preekschā lizis un fawas dohmas isteizis, ka schi lihdsfkanu dubultofschana, pret kuru Dr. Baars jau 1835. g. fawu balsi bij pazehlis, Latw. rakstneezibā ilgi newarehs pastahweht, ka walodas sinatniba nau wīnu atmeschanai pretim, ka ari Leischu walodā tas jau preeksch 20 gadeem ir notizis u. t. pr. Sinode spreeda, ka eeksch tahs Jaun. Der. drukas, kō Anglu bihb. beedriba jau bij darbā nehmuši, lai paleek lihdsfchiniga ortografija; turpretim preeksch nahlfoscha stereotip-idewuma gribeja wehl laiku nemtees, pirms nospreech. Kursemes bihbetu beedriba rakstija komisionei, ka bihbetu beedriba newarohht no lihdsfchinigahs rakstibas atfahptees, pirms mahzitaji no fawas puses nau fawu wehleschanohs pehz pahrgrohsfchanas isteifuschu. Bielenstein m. Oktobri 1873. g. islaida nu rakstu pee wiscem amata-brahseem un norahdija us to, ka pahrgrohsfchanu lihdsfchinigajā ortografijā grib weenigi til pee tahs dubultneeku atmeschanas isdariht, ka Kursem. sinode no fawas puses nau wehl „ne“ fazijusi un Widsemes sinode ir ar masu balsu wairumu jau spreedusi, lai atmet; beidsoht rakstā noprahsja skaidru atbildu, waj emendeerekahs bihbeles stereotip-drūkā lihdsfkanu dubultneekus grib paturamus jeb atmetamus. Tahs atbildas nahza un skaneja tā:

no Kursemes mahz.	54	spreeda,	lai	atmet,	28	bij	pretim
„Widsemes	35	„	„	„	15	„	„
„Rihgas	2	„	„	„	15	„	„

tā tad 91 bij us to, lai newaijadsgo dubultofchanu atmet un tilai 58 bij us to, lai paleek pee tam kà lihds schim bijis.

Bet Rihgas un Zalgawas bihbetu komitejas bij abas, pirms mahzitaji par scho leetu bij nobalfojuschi, jau nospreeduschas naudu doht weenigi us tahdu Latw. bihbetu druku, kas paleek pee lihdsfchinigahs ortografijas, ari lihdsf. dubultofchanas. Schis nospreedums nebij grohsams un tā tad emendazijas komisionei bij pehz ta ja-eet.

Kad usluhkojam, kà ar scho ortografijas leetu gahjis un eet, tad redsam, ka tagad ir diwejadas ortografijas, weena tā fauzama gariga (bihbelē, dseefmu grahmatahs, katkismos) ar lihdsfkanu dubultofchanu un weena laiziga, kas fneedsahs par wisu zitu Latw. rakstneezibas-tihrumu dubultneekus atmesdama (tā raksta wisās awises un zitās grahmatahs).

Tai leetai ir gan fawa grunts, kad faka, ka teem sweh-teem raksteem neklahjahs wis kà pirmajeem un preekschejeem eet tuhdaiparstereotip-druku, bet wina klausija us komisiones padohmu, un lita Jaunu Deribu schoreis ar kustoscheem speeschamajeem drukahht. To tas bij paredsams, ka pee treschahs rewisijas rakstā buhs wehl daschadas pahrgrohsfchanas un nepeedausahs. No jaunakahs pa-audses war weeglaki gaidiht.

lai ta lasa bihbeli ar to lihds schim parastu rakstibu, nekā kad no wezajeem peeprafa, lai tee tuhda eedraudsejāhs ar to, wineem sweschadu, jaunū ortografiju. Bet zaur to tad tas ir zehlees, ka nu ortografijas leetai buhs ilgakam laikam schis schkehlums japanes, kamehr tagadejāhs bihbeles un dseefmugrahmatu stereotip-plahtes buhs nowalkatās un tad warbuht pee jaunū waijadstibas abi zeli warehs attal faweenotees. Emendazijas komisione raudsija par widutaju eet zaur to, ka gribeja, lai emendeereta bihbele netiktu stereotipōs, bet ar kustoscheem speeschamajeem drukata, tad dubultneeku atmeschana buhtu pee katras jaunās drukas bijusi pehz patikschanas drihs atmetama. Bet Rihgas bihbelu komiteja bij ari schai leetai pretim, atfaukdamees us to, ka tahda druka maffajohht dauds wairaf naudas un stertotip-plahschu darbs esohht jau eefahkts. Tā tad bij tā japaleek.

To pirmo drukas korekturu apgahdaja Zslg. Annas basn. elementarskohlotajs Bahr k., to ohtru Zslgawas wahzu elementarskohlotajs P. Seewald k., kuri ar ihpafchi leelu usmanibu fawu darbu isdarija.

6. Juni 1877. wareja beidsamo korekturasbohgenū us drukatawu suhtihht un 15. Juni Bielenstein mahzitajam bij tas leels preeks, fawā 25 gadu amata swehhtu deenā to pirmo effemplari no gatawahs jaunāhs bihbeles fawās rohkās fanemt. Scho effemplaru, jauki eeseetu, wina draugi winam par swehhtu dahwanu pasneedsa, gan sinadami, zil dahrgs winam schis darbs bijis un zil lohti wina firds pee ta karajāhs.

Tiktahlu nu Deews bij schehligi palihdsejis. Lai Winsh nu swehhti to darbu pee wiseem Kristigas draudses Latweeschu brahsteem!

„Mehs dsirdam, ka tee ar muhsu paschu mehlehem Deewa leelus darbus runa.“ Ta leeziba atskaneja tur Jerusalemē pirmajōs wasarasswehtōs. Pehz schi wahreda ir ari emendazijas komisione dsinusees us to, lai ewang. Latweeschu tizibas beedri fawu bihbeli lasidami jeb dsirdedami waretu scho paschu leezibu doht: Mehš dsirdam, ka tee ar muhsu paschu mehlehem Deewa leelus darbus runa, un ne wis ar sweschahm, nesaprohtamahm mehlehem. Tas Swehts Gars grib un war us katra tautu runaht winas walodā. Un kad Latw. bihbele us Latweescheem latwiski runa un kad Latweeschu tauta fawu bihbeli netik ween pehz ta eefschiga fatura augstā zeenā tura, bet ari pehz winas walodas war no firds mihleht, tad ta wineem buhs ta ihsti dahrga manta, cerohzis pret wisu mahnutizibu un netizibu, dsihwibas awots.

Un kad tā Latw. draudses ari no schihs emendeeretahs Latw. bihbeles fazihš: „Mehs dsirdam, ka tee ar muhsu paschu mehlehem Deewa leelus darbus runa,“ tad lai ir gohds Winam, tam Rungam, kas dewis to gribeschānu un to padarischānu.

Nepeewilatees! Deews netaujāhs apsmetees.

(Galateescheem 6, 7.)

Preeksch kahdeem gadeem Sch. apgabala tapa kahdam fainneekam linn lauks zaur saluhgteem talzeneekem nokohptē. —

Talzeneeki bij patlaban pusdeenas maltiti noturejuschi un wisi attal stahjāhs pee eefahkta darba; feewischi strahdadami uswilla kahdas jautras dseefminas un dascha jaunawa preezajāhs par nupat atrasto „jumi“ — jo pee muhsu tehwijās jauneklehm ir ta teikma eefahkojusehs, ka kura jaunawa wasarā linus pluhzoht „jumi“ (tas ir dubultigi sa-anguschu linu) atrohd, ta rudenī atradihs jaunekli, kas to wisa dsihwes-laika ar fawu mihlestibu aplaimohs; wihriischki attal libgsmojāhs par nupat istulschotahm butelehm u. t. pr. Tē peepeschi debes aptumfchojāhs un melni pehrkona mahkoni kahj us augschu ruhdamī; wisi gandrihs pee katra pehrkona rihbeena nodreb, til weens wihrs rahdahs bes bailehm, un lai ziteem waretu fawu drohschibu pilniigi israhdiht, tas pee katra pehrkona rihbeena usfauz: — „Stahw rahmi, tu negantais gaisa ehfeli!“ — Rahds no klahthudameem to par tahdu walodu apdraude fazidams: „Nepeewilatees! Deews netaujāhs apsmetees.“ bet wihrs gribedams wehl wairaf fawu drohschibu israhdiht faka: „Kur tad ir Deews? Kurš eset kahdu reisi Deewu redsejuschi? — Tas wiss til weenigi zaur dabas-spehkeem tā noteek. —“ Tē tani paschā azumikli smags spehreens norihb, bailigeo frustu meidami nokriht pee semes faukdami: „Deews esi mums schehligs!“ — Bet drihs ween wisi met azis us pahdrohscho, kas stahw kā safalis ne no weetas nekufstedams, wisa meesa tam trihz un dreb kā apses lapa; til lehni tas ar issteptu rohku rahda un ar dreboschu balsi faka: „Tas ir par maneem grehkeem!“ — Katra azs nu rangahs us rahdito pusi — un — ak wai! — ta mahja, kura pahrgudrais dsihwoja, stahw gaischās leesmās.

Gan nu no wisahm pusehm dauds glahbeji faskrehja, bet newareja neko lihdscht, drihs wisa mahja palika par pelnu kohpiu, pee kuras nu netizigais ar saliktahm rohlahm stahweja un ar afarahm azis apleezinaja: „Teescham ir gan weens spehzigs Deews, kas ikkatram fawā laikā atmalfahs pehz wina darbeem.“ — To lai leek wehrā ikkatris, — jo Deews netaujāhs apsmetees. —

G. W.

Zelgawas latw. pilsehtha draudse

no 9.—22. April:

1) Dzinuschki: Johann Lauzis; Johann Ludwig Mann; Johann Wilhelm Waldmann; Carl Theodor Bratke; Otto Eduard Eschigowik; Carl Mathias Freulich; Friedrich Gust Knabbin; Johann Gottfried Thomas; Wilhelm Robert Uhlant; Johann David Reichmann; Lisete Emilie Wehlfiter; Elise Kubis; Lina Anette Weiss; Clara Susanna Ottilie Wihol; Lisete Marie Buttler; Catharina Anette Behring; Caroline Malwine Natalie Buhing; Auguste Bluhning; Catharina Louise Jacobsohn; Louise Minna Drabeneek; Greta Pauline Brandenburg; Pauline Auguste Biermann; Louise Ludmilla Johanna Gaertner; — diwi nedshwas meitinas. —

2) Uffaukti: talejs Johann Jansohn un Sette Minna Karlhne Grabowsky, abi Zelgawā. Kutich. Ans Hellmann Bez-Luzē un Annette Kronberg, jumpr. Zelgawā; astawm. salb. Ernst Bergman un Dahrta Tofel mta. Zelgawā; beferis August Karl Moris Braun un Elba Zimmermann, Zelgawā.

3) Miruschki: Anne Steffenhagen 70 g. w.; Indrit Mikkelsohn 3 1/2 g. w.; Emilie Mathilde Louise Puhkis 8 g. w.; Wilhelm Treugold 9 1/2 mehn. w.; Anne Jadesch 75 g. w.; Elise Bentewig Mehsties Silgaitu m. 85 g. w.; Lotte Neumann 1 g. w.; Nikolai Zeclau 1 g. 8 mehn. R. S. 3.

M i s i o n e s l a p a.

XIII. Sarkan-ahdi jeb Indianeeschi Seemel-Amerikâ.

(Beigums.)

Esaj. 18. 2. Gita, juhs tšhaklee wehstnefšhi, pee tahs tautas, kas ir leelu flaiku augumu, pee tahs tautas, kas ir bijajama tahlu winâ pufê, pee tahs tautas, kas ir waldineeze un famineja, kam upes to semi dala.

Ohts wehstnefš, kas 100 gadus pehz Elliota eegahja pee Indianeescheem, bij Hernhuteetis Dahwid's Zeisberger, peedšimis 1721. g. Wina wezakee behdja no Katoleem wajjati no Mähru-šemes us Hernhuti Salkšu-šeme, un no tureenes tee isgahja lihds ar ziteem draugeem us Seemel-Amerikâ, gribedami Indianeescheem Kristu pašlubinaht. Sawu jaunako dešlu Dahwidu tee pameta Hernhute, kur winsch škohlâ tapa audšinahts un ihpašchi mahzjahs šwesčas walodas. 1736. g. Dahwid's 15 gadus wezs buhdams ari nogahja us Amerikâ fehrst pee saweem wezakeem. Bet tē ar Indianeescheem eepafšnees, winsch širdi apnehmahs, teem to preezas-mahzibu pašlubinaht un eefahza ar leelu pušliu winu gruhtu walodu mahzitees; 24 gadus wezs 1745. g. winsch isgahja pee teem Indianeescheem ar to preezas-wehsti no Kristus; bet tee baltee prezineeki, nomanidami, ka farkanee laudis sahza pee Kristus atgreestees un negribeja wairs brandwihnu pirkt, winam turejahs pretim un ar wilšigu leezibu winu eemeta zeetumâ. Pehz 7 nebetahm atkal atlaisš winsch atkal zaurštaigaja mešchus un tuffnefchus Indianeescheem pakat. Ahtri winsch dabuja Indianeescheem pilfehtu usbuhweht un pehz wehl ohtu un treschu; wisur winsch šludinaja Deewa wahrdus, mahzidams wezus un jaunus un us Kristus zekeem pašlubinadams. Pehz 10 gadeem iszehlahs karsch starp Angleešcheem un Franzuscheem, abi gribeja to semi eenemt; Indianeeschi aridsan dewahs us karu. Zeisbergers ar saweem křištiteem winu starpâ bij kâ jehri starp wilkeem. 1755. g. Nowember mehnešt tumšchâ nakti winsch weens patš gahja zaur mešchu, gribedams zitūs mifšionarus apmekleht un ar wineem aprunatees, bet šchahweenus dšrededams winsch greešahs atpakat; pehz winsch dabuja dšredeht, ka tai nakti eenaidneeki to mifšiones-namu, us kuru gribeja eet, bij šadeštinajufchi un tohs eedšihwotajus aplahwufchi; winsch fajija pehzak: „Deews mani pašargajis, gribedams, lai es winam wehl kalpoju.“ Kad atkal meers bija 1762. g., tad Zeisbergers atkal isgahja; weenâ Indianeeschu zeemâ kahds wihrs winu apšwezinaja ar teem wahrdem: „jau 6 gadus mehš gaidam pateefšbas mahzitaju, tu ešt tas wihrs, mahzi muhs.“ Zeisbergers palika tur un mahzija winus; tas wihrs bij piemais, kas atgreeshs un peenehma šw. křištibâ to wahrdu Jahnis un palika mifšionaram uštizigs palihgs. 30 gadus aplahet štaigajis winsch 1771. g. atrada peemifšchanas weetinu; pee Grišesera winsch usbuhweja pilfehtinu Šönbrun, tē ahtri falafjahs masa draudse; Zeisbergers dšihwoja starp saweem farkaneem draudšes lohzeekem kâ tehws starp saweem behneem, no wišfeem mišlechts un gohdahs. 60 gadus wezs winsch patš wehl primo reiši eegahja laulibas kahrtâ; lihds šchim laika us to nebij atradis. Pehz tam atkal iszehlahs karsch starp Angleešcheem un Amerikaneescheem; Indianeescheem bij lihds ja-eet karâ. 1782. g. pulks Indianeeschu fadefšinaja Šönbrunu,

faištija Zeisbergeru ar wina palihgeem un to weda lihds ar fewim, bet ta draudse isflihda; zita weetâ 62 draudšes lohzeeki ar 34 behneem no balteem tapa aplauti. Kad Zeisbergers bij walâ tapis, winsch raudšija atkal tohs isflihdufchus falafiht. 1797. g. winsch atkal dabuja pilfehtinu uštaišht ar wahrdu Gosen un tē meerigi wareja pawadiht beidsamohs 12 gadus; tas patš eenaidneeks, kas winu Šönbrunē bij faištijis, aridsan jahza, meeru mekledams preefch sawas dwehšeles. Beidsoht 3. palika neredšigs us abahm azihm; 1808. g. winsch nomira 87 gadus wezs, 67 gadus mifšiones darbu štrahdajis. Pilnâ meerâ winsch ašgahja pee sawa peštijaja, behdadamees ween par sawahm jaunahm draudšehm; bet tee, kas winam klahht bij un mišchanas dšeešmas dšeedaja, šcho behdashanohs redšedami, fajija: „Tehws peedohdi munš, kur tewi apbehdinajufchi, mehš gribam tawu mahzibu patureht un tam peštijajam pakat štaigah.“

Beidsoht wehl gribu, mišlais mifšiones draugs, ar ihšfeem wahrdem tewim šinu doht par weenu mifšiones darbu pee Indianeescheem no muhsu deenahm. 1845. g. Wahzu semneeki no Baijeru šemes ar seewahm un behneem no mahzitaja waditi Bremenē eefahpa fugi; tee bij sawu mantu išdewufchi un sawas mahjas atšahjufchi, gribedami paganeem Jesus wahrdus šludinaht. Pehz leelahm behdahm — breešmigas wehtras to lugi bij mehtajufchas un pokas fugi iszehlušchahs — tee dšeedadamî „Gohds Deewam augštibâ“ Ku-Jorkâ gahja pee malas, šemes pirkufchi išdewigâ weetâ, kur Indianeeschi tuwu klahht bij atrohnamî, tee uštaištija zeemu ar bašnižu un škohlu un to fauja pehz sawas tehwu-šemes: *F r a n k e n m u t h*. Šublit eezehla škohlu preefch Indianeeschu behneem, kas labpraht nahza škohlâ mahzitees; pehz pušgada us seemas-šwehtkeem tēhs jamaš dwehšeles tapa křištitas eefch Kristus nahwi. Ahtri tas darbs tâ auga, ka bij ja-aizina ohts mifšionars palihgâ. 12 štundas zela no Frankennutha ir Indianeeschu zeems ar 100 eedšihwotajeem; tee to darbu redšejufchi, lahdsâ, lai wineem nahl Deewa wahrdus mahziht. Mahzitajis, sawu draudšî tam palihgam atšahjits, nahza, uštaištija škohlas-namu, un mahzija tohs laudis; pehz pušgada laufchu preefchneeks sawus behnus un behru behrus weeweda pee křištibas. To zeemu pehz nošauza Betaniju. Ta draudse waitrojahs un apleezina ar sawu dšihwofchanu, ka grib sawu tizibu tureht. Šan netruhtst tahdu, ihpašchi no křištiteem Širopeefcheem, kas, Kristus wahrdam par negohdu, kawe to darbu, ar brandwihnu tohs laudis šamaitadami, ja, pašchus škohlas-behrnus šlubinadami us dšeršchanu, un laudis peemildami, lai netiza teem mahzitajeem, jo tee mahzoht melus. Tam darbam ja-eet zaur šird-ehšteem un ašarahm. Bet Deews grib sawu wahrdu peepildihht, šo runajis zaur to praweetu Esaj. 9, 2.: tee laudis, kas tumšibâ štaiga, redš leelu gaišchumu. Winsch grib tai nomohzitai un aplautai tautai, pirms wina pehdigi apmirs, zaur sawa Ewangeliuma gaišchumu šwehtu, gaišchu un meerigu dšihwibas wakaru doht. Lai mehš, mišlee mifšiones draugi, kas ari fewim tahdu šwehtu wakaru gaidam, šchim Deewa darbam paleekam par beedrem! —

Latw. Wiifchu apgahdatajs: J. W. Sakranowicz.

Drukahts pee J. W. Steffenhagen un behla.